МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

за результатами проведення чергової акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія»

Навчальний заклад: **Чорноморський національний університет імені Петра Могили**

Освітній ступінь: **«Бакалавр»**

Експерти:

Лісеєнко Олена Василівна – професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», доктор соціологічних наук, професор, голова комісії

Хобта Світлана Вікторівна – доцент кафедри філософії і соціології Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», кандидат соціологічних наук, доцент, член комісії

2018 р.

ВИСНОВКИ

експертної комісії щодо чергової акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили

27 червня 2018 року **м. Київ**

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 18 червня 2018 року № 1332-л з метою проведення чергової акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили експертна комісія у складі:

1. **Лісеєнко Олена Василівна**, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор соціологічних наук, голова комісії;
2. **Хобта Світлана Вікторівна**, доцент кафедри філософії і соціології Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», кандидат соціологічних наук, доцент, член комісії

в період з 25 по 27 червня 2018 року розглянула подану акредитаційну справу і провела експертне оцінювання спроможності Чорноморського національного університету імені Петра Могили проводити освітню діяльність за напрямом підготовки бакалаврів 6.030101 «Соціологія», галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки».

При проведенні чергової акредитаційної експертизи комісія керувалася Законом України «Про вищу освіту», Постановами Кабінету Міністрів від 09.08.2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» (із змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 1124 від 31.10.2011, № 801 від 15.08.2012, № 692 від 18.09.2013, № 507 від 27.05.2014), «Державними вимогами до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», затвердженими наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.06.2012 № 689, Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

Під час проведення акредитаційної експертизи з 25.06.2018 по 27.06.2018 включно, комісія ознайомилася з організацією освітнього процесу, навчально-методичним та інформаційним забезпеченням, проаналізувала кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу, якісні характеристики підготовки фахівців заявленого напряму підготовки та їх відповідність вимогам чинного законодавства.

Голова експертної комісії О.В. Лісеєнко

регламентують діяльність Чорноморського національного університету імені Петра Могили та кафедри соціології, проведення співбесід із керівництвом і викладачами та студентами випускової кафедри у період з 25.06.2018 до 27.06.2018 включно.

Акредитаційна експертиза проведена за такими напрямами:

1) підтвердження достовірності інформації, поданої до Міністерства освіти та науки України Чорноморським національним університетом імені Петра Могили у зв'язку з проведенням акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.0303101 «Соціологія»;

2) підтвердження відповідності встановленим законодавством вимогам щодо якісного складу кадрового забезпечення напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» бакалаврів, відповідності спеціальності викладача навчальній дисципліні, забезпечення нормативних вимог до чисельності, рівня науково-дослідної діяльності випускової кафедри соціології;

3) виявлення повноти навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньо-професійної програми, наявності електронного ресурсу закладу освіти;

4) підтвердження відповідності нормативам Міністерства освіти і науки України щодо матеріально-технічного забезпечення освітньо-професійної програми, яка акредитується.

У підсумку перевірки та оцінювання експертна комісія констатує таке.

При проведенні експертизи були перевірені оригінали таких матеріалів та документів:

1. Виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
2. Відомості з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ).
3. Статут університету.
4. Відомості щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти.
5. Висновки органів державного пожежно-технічного, санітарного нагляду, охорони праці про відповідність наявних приміщень та матеріально-технічної бази встановленим нормам і правилам.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

За результатами перевірки експертна комісія встановила таке:

1. Загальна характеристика Чорноморського національного університету імені Петра Могили та випускової кафедри соціології

Чорноморський національний університет імені Петра Могили (далі по тексту ЧНУ імені Петра Могили) – вищий навчальний заклад державної форми власності IV рівня акредитації, державної форми власності, підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Структура ЧНУ імені Петра Могили вибудовується за схемою класичного університету сучасного типу. Він налічує 6 факультетів (комп'ютерних наук, економічних наук, політичних наук, фізичного виховання і спорту, соціології, юридичний), 4 інститути (інститут філології, інститут державного управління, інститут післядипломної освіти, медичний інститут), 37 кафедр, охоплює підготовку із 34 спеціальностей.

Створення Чорноморського національного університету імені Петра Могили на усіх стадіях свого розвитку тісно пов'язана з історією народження і розвитку Києво-Могилянської академії. За період з 17 січня 1996 року до теперішнього часу університет пройшов шлях від філії Національного університету «Києво-Могилянська академія», Миколаївського гуманітарного університету ім. Петра Могили, Чорноморського державного університету до Національного. Заснуванню Києво-Могилянської академії сприяв видатний релігійний, культурно-освітній діяч Петро Могила. Діяльність Петра Могили в галузі освіти була спрямована на піднесення національної свідомості.

Національний університет «Києво-Могилянська академія» засновано як Київську Братську школу в 1615 році. Статус колегіуму отримав в 1632 році, статус академії – в 1658 році. Києво-Могилянська академія відроджена 19 вересня 1991 року на своїй історичній території як перший незалежний вищий навчальний заклад України – університет «Києво-Могилянська академія». Статус національного набув у 1994 році.

17 січня 1996 року прийнята Ухвала Вченої ради національного університету «Києво-Могилянська академія» про заснування Миколаївської філії НаУКМА, яка була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 3 липня 1996 року. 13 березня 2002 ріку за розпорядженням Кабінету Міністрів України № 112-р створено Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили на базі Миколаївської філії Національного університету «Києво-Могилянська академія». Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 712 від 03.07 1996 року на базі університету утворено «Миколаївський навчальний національно-культурний комплекс» як осередок української культури, спрямований на розвиток особистості як найвищої загальнолюдської цінності, без якої неможливий історичний поступ нації і держави. До складу комплексу входять: Миколаївський муніципальний колегіум, Миколаївський обласний юридичний ліцей, 8 шкіл, 4 гімназії та ліцеї міста Миколаєва, Южноукраїнська, Южне, Херсона, Кіровограда.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

10 грудня 2008 року Розпорядженням Кабінету Міністрів України за № 1521-р Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили реорганізовано в Чорноморський державний університет імені Петра Могили.

14 червня 2016 року Указом Президента України №252/2016 Чорноморському державному університету імені Петра Могили надано статус Національного.

Клименко Леонід Павлович є засновником та керівником закладу освіти, ректором Чорноморського національного університету імені Петра Могили, професором, доктором технічних наук, Заслуженим діячем науки і техніки України, Академіком Міжнародної інженерної академії та інженерної Академії України. Л.П. Клименко є автором понад 150 наукових навчально-методичних праць та 19 винаходів, чотири з яких впроваджені у виробництво із значним економічним ефектом, членом спеціалізованої вченої ради в Хмельницькому державному університеті та в Національному університеті кораблебудування ім. С.Й. Макарова, веде аспірантуру за спеціальностями 05.02.04 «Тертя і зношування в машинах», 21.06.01 «Екологічна безпека». Нагороди ректора: дипломант ВДНГ СРСР і ВДНГ УРСР, лауреат премії ЛКСМУ в галузі науки і техніки, медаль Петра Могили, нагрудний знак «За наукові досягнення», почесний знак і диплом «Патріот України», Почесна відзнака «За заслуги перед містом Миколаєвом» (2009 р.), Почесна грамота та нагрудний знак «За особливі заслуги перед українським народом» (2009 р.), Почесна Грамота та нагрудний знак Кабінету Міністрів України (2009 р.), Почесна Грамота Комітету з фізичного виховання та спорту МОНмолодьспорту (2011 р.), Почесна відзнака Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та Золота медаль «Михайло Петрович Драгоманов 1841-1895 рр.» (2012 р.), Медаль та диплом Почесного професора Wisconsin International University (2012 р.), Почесна відзнака Національного олімпійського комітету та Асоціації ветеранів спорту України (2012 р.), Грамота Спілки журналістів України (2013 р.), Медаль від Української православної церкви «За жертовність та любов до України» (2015 р.).

В основу науково-дослідної діяльності ЧНУ імені Петра Могили був покладений національний досвід, зокрема філософська концепція Петра Могили – органічне поєднання наукової та навчальної діяльності. Це дало змогу успішно пройти ліцензування та акредитацію із запроваджених спеціальностей.

У ЧНУ імені Петра Могили на факультеті комп'ютерних наук ліцензовано та ведеться навчання з такими напрями та спеціальності як: «Комп'ютерні науки», «Комп'ютерна інженерія», «Системний аналіз», «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», «Інженерія програмного забезпечення».

Факультет економічних наук веде навчання за ліцензованими спеціальностями «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Фінанси, банківська справа т а страхування», «Облік і оподаткування», «Менеджмент» та «Геодезія та землеустрій».

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Факультет політичних наук має ліцензовані спеціальності «Політологія», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», «Історія та археологія».

Факультет соціології проводить навчання за ліцензованими спеціальностями «Соціальна робота», «Соціологія», «Психологія».

На юридичному факультеті ліцензовано спеціальність «Право».

На факультеті фізичного виховання і спорту ліцензовано спеціальності «Фізична культура і спорт» та «Фізична терапія, ерготерапія».

В медичному інституті, створеному 28 серпня 2015 року (рішення Вченої ради ЧНУ імені Петра Могили від 27.08.2015 р.), ліцензовано такі спеціальності: «Медицина» та «Екологія».

Інститут філології створено при університеті 1 вересня 2010 року. Інститут готує фахівців за ліцензованими спеціальностями «Журналістика» та «Філологія» з переліком спеціалізацій: «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Переклад (англійська та німецька мови)» та «Українська мова і література».

Інститут державного управління здійснює підготовку магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» з переліком спеціалізацій: «Державна служба» та «Місцеве самоврядування».

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти в своїй діяльності охоплює такі напрями, як підвищення кваліфікації, перепідготовка (друга вища освіта), заочна освіта та ступенева освіта.

Підготовка здобувачів вищої освіти в ЧНУ імені Петра Могили проводиться за очною (денною та вечірньою) і заочною формами навчання, за держзамовленням та за кошти фізичних і юридичних осіб.

Відповідно до наказу МОН №693 від 10.05.2017 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану вчену раду Д 38.053.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальностями:

07.00.01 – історія України

07.00.02 – всесвітня історія

Наказом МОН України №996 від 11.07.2017 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду Д 38.053.03 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук з державного управління за спеціальностями:

25.00.02 – механізми державного управління.

Наказом МОН України №642 від 26.05.2014 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану вчену раду Д 38.053.05 з правом прийому до розгляду та проведенням захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) технічних наук з наступних спеціальностей:

05.13.05 – комп'ютерні системи та компоненти;

05.13.06 – інформаційні технології.

Наказом МОН України №1222 від 07.10.2016 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду К 38.053.04 з правом приймати до розгляду та проводити захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальностей:

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

10.01.04 – література зарубіжних країн;

10.01.06 – теорія літератури.

Наказом МОН України №820 від 11.07.2016 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду К 38.053.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальностей:

23.00.02 – політичні інститути та процеси;

23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку.

Для забезпечення рівня освіти, який відповідає міжнародним вимогам, ЧНУ ім. Петра Могили підтримує постійні та міцні зв'язки з різними міжнародними організаціями і закордонними університетами. Розширюється практика запрошення провідних іноземних вчених для викладання в ЧНУ імені Петра Могили, а також практика стажування наших студентів та викладачів у закордонних університетах.

За даними на 01.10.2017 року кількість студентів денної форми навчання складає 3920 осіб, 782 студенти навчаються за заочною формою навчання. Викладацький склад університету становить 419 осіб, з яких працює 70 докторів наук; 52 професори; 182 кандидати наук; 127 доцентів.

Юридичні підстави для здійснення діяльності ЧНУ імені Петра Могили – ліцензія, серія АЕ № 636112, яку видано Міністерством освіти і науки України на підставі рішення Акредитаційної комісії від 27.01.2015р., протокол № 114 (наказ МОН України від 06.02.2015р. №133л), дата видачі ліцензії 07.04.2015р. Ліцензія переоформлена наказом МОН України від 27.09.2016р. №1433л.

Конкретні показники діяльності ЧНУ імені Петра Могили відображено в таблиці 1.1.

Провідну роль у забезпеченні підготовки фахівців з напряму «Соціологія» у ЧНУ імені Петра Могили відіграє випускова кафедра соціології, що входить до складу факультету соціології. Історія кафедри соціології бере свій початок відтоді, коли протягом осені 2005 р. у контексті стратегії розвитку університету рішенням вченої ради було створено факультет соціології та однойменну кафедру із перспективою відкриття спеціальності «Соціологія». У 2008/2009 навчальному році факультет соціології здійснив перший набір студентів за спеціальністю «Соціологія» за програмою бакалаврату, нині ведеться й підготовка фахівців за другим освітнім рівнем - магістерським. На цей же період припадає відкриття аспірантури з соціологічних спеціальностей. З 2016 року фахова група кафедри соціології ЧНУ імені Петра Могили здійснює підготовку здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 054 «Соціологія».

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Таблиця 1.1

Загальні показники
Чорноморського національного університету імені Петра Могили

№ з/п	Показники діяльності	Кількісні параметри	
		Денна (очна) форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Ліцензований обсяг вищого навчального закладу (осіб)	2706	0
	у т.ч. за освітніми ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями):		
	- бакалавр (осіб)	1235	0
	- спеціаліст (осіб)	30	0
	- магістр (осіб)	865	0
	- доктор філософії (осіб)	576	0
2.	Кількість студентів, аспірантів разом:	4066	0
	- студентів (осіб)	3963	
	- аспірантів (осіб)	103	
	у т.ч. за формами навчання:		
	- денна (очна) (осіб)	4066	0
	- вечірня (осіб)	0	0
	- заочна, дистанційна (осіб)	0	0
3.	Кількість навчальних груп (одиниць)	163	0
4.	Кількість напрямів підготовки, за якими здійснюється підготовка фахівців (перелік 2006) (одиниць)	20	0
	Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців (перелік 2015) (одиниць):	24	0
	у т. ч. кількість освітніх, освітньо-наукових програм (одиниць)	64	0
	у т.ч. за освітніми ступенями:		0
	- бакалавр (одиниць)	22	0
	- магістр (одиниць)	27	0
	- доктор філософії (одиниць)	15	0
5.	Кількість кафедр (предметних (циклових) комісій), (одиниць)	33	
	з них випускових (одиниць):	32	
6.	Кількість факультетів (відділень) (одиниць)	6	
7.	Загальні навчальні площі будівель (кв. м)	57335,7	
	з них:		
	- власні (кв. м)	55608.4	
	- орендовані (кв. м)	1727,3	

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Висока якість освітнього процесу забезпечується завдяки наявному викладацькому складу, залученню викладачів з інших провідних навчальних закладів, фахівців-практиків, а також розвитку відносин із зарубіжними університетами та організаціями з метою вивчення і використання міжнародного досвіду підготовки фахівців-соціологів.

Навчальний план напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» розроблений кафедрою соціології. Освітня концепція підготовки фахівців з соціології ґрунтується на загальній освітній концепції ЧНУ імені Петра Могили з урахуванням європейських та світових тенденцій освіти.

Програма підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр включає нормативні та вибіркові професійно-орієнтовані дисципліни, цикл практичної підготовки, а також дисципліни вільного вибору студента. Заключним етапом підготовки фахівців є державна атестація, яка складається з двох іспитів та захисту кваліфікаційної роботи. Випускникам присвоюється кваліфікація «бакалавр соціології».

Випускники бакалаврської програми, які отримали ґрунтовні базові знання, виявили аналітичні здібності та бажають поглибити фахову соціологічну освіту, можуть продовжити навчання на другому (магістерському) освітньому рівні.

Неухильному підвищенню рівня фахової соціологічної освіти у ЧНУ імені Петра Могили сприяє впровадження збалансованих між собою і скоординованих із досвідом провідних університетів бакалаврських, магістерських і докторських програм; творча адаптація західних взірців організації навчального процесу й сучасних освітніх технологій, що виховують культуру мислення та дозволяють випускникові гнучко реагувати на потреби ринку праці; а також орієнтація кафедри на тісне поєднання викладацької та наукової діяльності.

Професорсько-викладацький склад кафедри соціології проводить цілеспрямовану роботу з підвищення кваліфікації, бере участь у міжнародних і вітчизняних наукових та науково-методичних конференціях, конгресах, круглих столах, семінарах тощо. На кафедрі налагоджено чітку систему взаємовідвідувань занять, яка сприяє обміну педагогічним досвідом та підвищенню педагогічної майстерності викладацького складу. Індивідуальні плани складаються з урахуванням специфіки діяльності кафедри. Підбір кадрів здійснюється на конкурсній основі, щорічно визначається рейтинг викладача шляхом проведення анкетування студентів та оцінювання його роботи з боку керівництва університету.

Кафедра регулярно організовує наукові семінари та конференції, у тому числі й студентські, усіляко підтримує і заохочує написання та захист кандидатських і докторських дисертацій аспірантами й викладачами кафедри.

На сьогодні кафедра соціології підтримує регулярні партнерські зв'язки у сферах організації навчальних семінарів та наукових конференцій, обговорення навчальних програм.

Результати активної наукової діяльності кафедри соціології ЧНУ імені Петра Могили систематично запроваджуються у навчальний процес, що позитивно впливає на його якість.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

З початку заснування кафедру очолює професор, д. пед. н. Ірина Альбертівна Мейжис. автор та співавтор понад 100 наукових праць, опублікованих в українських і зарубіжних виданнях, з-поміж яких підручники, навчальні посібники, статті тощо. Професор Мейжис І.А. керує науковою роботою аспірантів і магістрантів.

Подальші перспективи розвитку освітньої діяльності за спеціальністю «Соціологія» кафедра соціології пов'язує із:

- запровадженням результатів наукових досліджень у навчальний процес та підготовку науково-педагогічних кадрів.
- оновленням та урізноманітненням змісту фахової підготовки студентів;
- збільшенням уваги до актуальних теоретико-методологічних та практичних проблем соціології й соціальних наук в навчальному процесі;
- розширенням та інтенсифікацією форм наукової діяльності студентів;
- збереженням найкращих навчально-методичних напрацювань попередніх років при переході від підготовки бакалаврів за напрямом 6.030101 – Соціологія в галузі знань 0301 – Соціально-політичні науки до підготовки фахівців за спеціальністю 054 – Соціологія у галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки.
- забезпеченням безперервності, наступності та ступеневості підготовки на всіх рівнях вищої освіти.

З метою ефективної реалізації завдань у підготовці висококваліфікованих фахівців-бакалаврів з напряму 6.030101 «Соціологія» до навчального процесу залучені науково-педагогічні працівники наступних кафедр ЧНУ імені Петра Могили: соціології (випускова кафедра); політології; англійської мови; психології; української філології, теорії та історії літератури; комп'ютерної інженерії; історії та теорії держави і права; спортивних дисциплін; математики, історії та інших, дані про склад яких наводяться у *Таблиці 1.2.*

Таблиця 1.2

Склад кафедр і характеристика професорсько-викладацького складу, що забезпечує підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія»

№ з/п	Показник	Роки				
		2013-2014 н.р.	2014-2015 н.р.	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.	2017-2018 н.р.
1.	Загальна чисельність професорсько-викладацького складу, що працює на спеціальності, (осіб) з них: докторів наук, професорів кандидатів наук, доцентів кандидатів наук, б/з (%) б/с, б/з (%)	13 3 7 1 2	13 2 6 2 3	14 2 7 3 2	12 2 6 1 3	13 7 3 2 -
2.	Штатна укомплектованість (всього, %): з них: докторів наук, професорів (%) кандидатів наук, доцентів (%) кандидатів наук, б/з (%) б/с, б/з (%)	100 23,1 53,8 7,7 15,4	100 15,4 46,1 15,4 23,1	100 14,3 50,0 21,4 14,3	100 16,7 50,0 8,3 25,0	100 50,0 23,1 15,4 -
3.	Кількість сумісників (всього) в т.ч. докторів наук, професорів кандидатів наук, доцентів	- - 3	- - 3	- - 1	- - -	- - -
4.	Середній вік штатних викладачів з науковими ступенями і вченими званнями: в т.ч. докторів наук, професорів кандидатів наук, доцентів	53,5 63,5 43,4	52,7 63,5 41,8	58,4 63,5 53,2	55,0 65,0 43,0	58,5 73,3 43,7
5.	Кількість викладачів пенсійного віку в т.ч. докторів наук, професорів кандидатів наук, доцентів	3 2 1	3 2 1	2 1 1	2 1 1	6 6 -
6.	Частка викладачів, базова освіта яких не відповідає дисципліні, що викладається (%)	-	-	-	-	-
7.	Середньорічне педагогічне навантаження викладачів (год.)	575	512	395	414	408
8.	Випускаючу кафедру очолює фахівець відповідної спеціальності: • доктор наук, професор • кандидат наук, доцент	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +
9.	Загальна кількість докторантів за спеціальністю	1	1	1	1	1
10.	Загальна кількість аспірантів за спеціальністю	2	6	4	3	1

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

№ з/п	Показник	Роки				
		2013-2014 н.р.	2014-2015 н.р.	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.	2017-2018 н.р.
11.	Загальна частка викладачів, які пройшли підвищення кваліфікації за останні 5 років, %	100	100	100	100	100

Висновок

На підставі перевірки наявності та достовірності інформації акредитаційної справи з проведення акредитації підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», поданої до МОН України Чорноморським національним університетом імені Петра Могили, а також на підставі легітимних оригіналів відповідних документів, що забезпечують правові основи освітньої діяльності Чорноморського національного університету імені Петра Могили, експертна комісія констатує:

- Чорноморський національний університет імені Петра Могили має оригінали засновницьких документів, що відповідають чинному законодавству та державним стандартам освітньої діяльності.

- Чорноморський національний університет імені Петра Могили є сучасним навчальним закладом, що має задовільну матеріальну базу та відповідний науково-педагогічний персонал для здійснення підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія».

- Копії документів, що засвідчують юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності, відповідають оригіналам.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

2. Формування контингенту студентів напряму підготовки «Соціологія»

Кафедра готує бакалаврів у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» (ліцензований обсяг прийому 50 осіб денної та 50 осіб заочної форм навчання). Такі розміри заявленого ліцензованого обсягу були зумовлені перш за все потребами ринку освітніх послуг та ринку праці.

Спеціальність користується попитом та популярністю. Кожного року ЧНУ ім. Петра Могили виконує держзамовлення з підготовки бакалаврів, а також випускає певну кількість контрактників.

Показники формування та динаміки контингенту студентів бакалаврату за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» за останні п'ять років відображені у *Таблиці 2.1* та *Таблиці 2.2*.

Експертна комісія констатує, що прийом і відбір на навчання до Чорноморського національного університету імені Петра Могили за напрямом підготовки «Соціологія» здійснюється на підставі Умов прийому до вищих навчальних закладів України та Правил прийому до Чорноморського національного університету імені Петра Могили відповідно до ліцензії та в межах ліцензованих обсягів. Приймальна комісія керується у своїй роботі Положенням про приймальну комісію, Положенням про апеляційну комісію, іншими нормативними документами.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Таблиця 2.1

Показники формування контингенту студентів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у галузі знань 0301«Соціально-політичні науки» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили

№ з/п	Показник	Роки				
		2013-2014 н.р.	2014-2015 н.р.	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.	2017-2018 н.р.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ліцензований обсяг підготовки (очна форма)	50	50	50	50	50
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)					
	• денна форма	37	30	20	9	6
	в т.ч. за держзамовленням:	20	20	11	-	1
	• заочна форма	-	-	-	-	-
	в т.ч. за держзамовленням	-	-	-	-	-
	• нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	-	-	3	-	-
	• таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-	-	-	-
	• зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	-	-	-	-	-
3.	Подано заяв на одне місце за формами навчання					
	• денна	6,02	5,5	2,56	2,46	1,14
	• інші форми навчання (вказати, за якою формою)	-	-	-	-	-
4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення					
	• очна форма	15,05	13,75	11,64	9,46	4,38*/57**
	• інші форми навчання (вказати, за якою формою)	-	-	-	-	-

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

5.	Кількість випускників ВНЗ I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на					
	• денну форму	-	-	-	-	-
	• інші форми (вказати, за якою формою)	-	-	-	-	-
Примітки: * конкурс на максимальне державне замовлення; ** конкурс на мінімальне державне замовлення.						

Для формування якісного складу студентів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» в умовах ступеневої системи освіти використовуються також такі форми профорієнтаційної роботи: публікації рекламних буклетів, об'яв у газетах, популяризації спеціальності у соціальних мережах, проведення зустрічей викладачів кафедри і декана з майбутніми абітурієнтами, проведення Днів відкритих дверей на факультеті та в університеті з демонстрацією відеоматеріалів про факультет та кафедру, надання консультацій за допомогою телефонного зв'язку, електронної пошти щодо правил прийому за особистими зверненнями майбутніх абітурієнтів.

Важливим завданням є збереження контингенту студентів. З цією метою здійснюється система заходів щодо забезпечення належних умов надання освітніх послуг та якості навчання. Деканат і викладачі постійно контролюють відвідування навчальних занять, успішність студентів.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Таблиця 2.2

Динаміка змін контингенту студентів по денній формі навчання за напрямом підготовки: 6.030101«Соціологія» у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» Чорноморського національного університету імені Петра Могили

№ з/п	Назва показника	Роки																			
		2013-2014 н.р. курси				2014-2015 н.р. курси				2015-2016 н.р. курси				2016-2017 н.р. курси				2017-2018 н.р. курси			
	Курс	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1.	Всього студентів на спеціальності	**37**	**42**	**31**	**41**	**30**	**36**	**38**	**26**	**21**	**29**	**28**	**35**	**9**	**19**	**29**	**26**	**6**	**10**	**16**	**25**
2.	Всього студентів у ВНЗ на 1.10. відповідного року	728	740	500	753	770	689	734	519	823	823	767	699	804	863	858	745	833	785	724	695
3.	Кількість студентів, яких відраховано (всього):	1	5	5	-	1	8	3	1	2	1	3	1	-	3	4	-	-	-	-	-
	в т.ч.																				
	- за невиконання навчального плану	-	-	-	-	-	-	3	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	- за грубі порушення дисципліни	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- у зв'язку з переведенням до інших ВНЗ	-	-	-	-	1	6	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	- інші причини	1	5	5	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	2	4	-	-	-	-	-

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

№ з/п	Назва показника	Роки																			
		2013-2014 н.р. курси				2014-2015 н.р. курси				2015-2016 н.р. курси				2016-2017 н.р. курси				2017-2018 н.р. курси			
	Курс	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	Кількість студентів, які зараховані на старші курси (всього):	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-
	в т.ч.																				
	- переведених із інших ВНЗ																				
	- поновлених на навчання	-	1	-	-	-	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	2	-

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Висновок

Експертна комісія встановила, що у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили організація, планування та формування контингенту студентів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» здійснюються відповідно до ліцензійного обсягу, чинного законодавства. Контингент студентів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» формується відповідно до виконання умов ліцензування і обсягів прийому. Професійна орієнтація за спеціальністю являє собою комплексну систему форм і методів забезпечення контингенту студентів.

3. Зміст підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія»

Основним принципом, на якому ґрунтується підготовка фахівців у ЧНУ імені Петра Могили, є забезпечення безперервності, наступності та ступневості підготовки за трьома освітніми ступенями.

Підготовка фахівців-соціологів розрахована на чотирирічний (3 роки 10 міс.) термін навчання на бакалаврській програмі за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» та на навчання терміном 1 рік 6 місяців на магістерській програмі 054 «Соціологія» у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Водночас, вступити на магістерську програму «Соціологія» мають змогу випускники інших бакалаврських програм, за умови успішної здачі вступних іспитів, що дозволяють виявити як їхні базові соціологічні знання, так і володіння необхідним методологічним та теоретичним матеріалом, уміння аналізувати соціальні процеси та явища та інші фахові компетентності. Кращі випускники магістерської програми «Соціологія» мають змогу продовжити навчання в аспірантурі ЧНУ імені Петра Могили, інших ЗВО чи науково-дослідних інституцій в Україні та за кордоном.

Специфіка фахової підготовки з соціології у ЧНУ імені Петра Могили зумовлена загальними особливостями навчального процесу в університеті, до яких, зокрема, належать:

- надання студенту можливості пройти весь освітній цикл у ЧНУ імені Петра Могили від бакалаврату до захисту дисертації;
- самостійно формувати індивідуальний навчальний план у вибірковій частині;
- прослухати оригінальні фахові авторські курси, у тому числі, у провідних вітчизняних і зарубіжних науковців;
- пройти щорічну практичну підготовку, що передбачає послідовне закріплення теоретичних знань і набутих навичок у всіх видах практик,
- брати участь у розробці різноманітних політико-правових та громадсько-культурних проектів на основі договорів про творчу співпрацю з інститутами, кафедрами соціально-гуманітарних дисциплін і різноманітними установами та закладами освітньо-наукової сфери, різними організаціями, відомствами, підприємствами м. Миколаєва та області;

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

- поглибити рівень освіти шляхом вивчення дисциплін інших напрямів і спеціальностей (дисципліни вільного вибору);

- вдосконалити знання англійської мови;

- опанувати, окрім англійської, ще одну з іноземних мов (польську, німецьку, французьку, іспанську, італійську, китайську тощо);

- мати широкі можливості для набуття досвіду наукової роботи (виступи на конференціях, публікації у фахових виданнях тощо);

- мати можливість взяти участь в програмах міжнародної мобільності, зокрема семестрового навчання на програмах університетів-партнерів в рамках програми кредитно-трансферної мобільності *Erasmus+*.

Відповідно до прийнятих концептуальних вимог, пріоритетними напрямками діяльності ЧНУ імені Петра Могили щодо підготовки фахівців-соціологів кожного з освітніх рівнів визначено:

- поглиблення якості підготовки фахівців з професійно-орієнтованих дисциплін шляхом упровадження найновіших студентоорієнтованих методик викладання, а також ефективного поточного та підсумкового контролю;

- забезпечення високого рівня викладання, у тому числі завдяки участі кафедри у вітчизняних та міжнародних проектах із вдосконалення методик і змісту викладання і шляхом запрошення до викладання провідних фахівців з інших вищих навчальних закладів України;

- розширення мережі міжнародних зв`язків кафедри, у тому числі партнерських зв`язків з провідними зарубіжними вишами, а також участі кафедри та її окремих викладачів, аспірантів у міжнародних освітніх і науково-дослідних проектах;

- створення для викладачів сприятливих умов для застосування авторських програм та оригінальних методик викладання;

- заохочення і підтримка науково-дослідної роботи викладачів кафедри, залучення до науково-дослідної роботи студентів та аспірантів;

- підготовка власних викладацьких кадрів з числа кращих випускників кафедри;

- прищеплення студентам навичок як колективної, так і самостійної роботи, надання їм можливостей для саморозвитку;

- використання в навчальному процесі найновіших методик: рольових ігор, групових проектів, круглих столів, дебатів, «мозкового штурму» тощо;

- заохочення студентів до участі у програмах мобільності, передовсім *Erasmus+*, грантових програмах, підтримка їхньої участі у закордонних літніх і зимових школах,

- сприяння студентам у визначенні своєї професійної кар`єри, допомога їм із працевлаштуванням, залучення до практичної діяльності за майбутнім фахом ще під час їхнього навчання (участь в організації наукових заходів, підтримка веб-сайту кафедри тощо).

Мета підготовки соціологів у ЧНУ імені Петра Могили, з одного боку, визначається затребуваністю у висококваліфікованих фахівцях з соціології, які володіють найновішим методологічним інструментарієм, є інтегрованими в міжнародну наукову спільноту. З іншого боку – потребою українського суспільства у професіоналах зі знанням іноземних мов, теоретико-

методологічною та практичною підготовкою, здатних критично мислити, аналізувати соціальні процеси та феномени, опрацьовувати великі обсяги різнорідної інформації, проводити соціальні дослідження, писати різножанрові тексти тощо. Мета визначає *зміст підготовки* фахівців-соціологів у ЧНУ імені Петра Могили на перетині конкретно-емпіричного та загального теоретико-методологічного знання і компетентностей, а також ґрунтовної мовної підготовки.

Програма підготовки фахівців освітнього ступеню бакалавр має на меті забезпечити студентів фундаментальними і спеціальними знаннями з соціології та загалом соціальних наук, підготувати їх до професійної діяльності та продовження навчання на магістерському освітньому ступені.

Абітурієнтами ЧНУ імені Петра Могили за напрямом підготовки «Соціологія» можуть бути громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах та виявили бажання здобути вищу освіту, незалежно від їхнього походження, соціального й майнового стану, расової та національної приналежності, статі, ставлення до релігії та віросповідання, політичних поглядів, роду і характеру занять.

Прийом на навчання здійснюється за напрямами підготовки (спеціальностями) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими відбувається підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266.

З метою зменшення негативного впливу економічного чинника (зменшення рівня платоспроможності населення, поява більш доступних за ціною споріднених спеціальностей) здійснюється систематична інформаційна та просвітницька робота зі студентами через наявні канали комунікації (особисті зустрічі, соціальні медіа, офіційний сайт).

У ЧНУ імені Петра Могили розроблені засоби діагностики якості вищої освіти, у яких визначено вимоги до кількісного та якісного оцінювання ступеня сформованості знань, умінь, навичок, професійної компетентності для проведення семестрових контрольних заходів.

Експертна комісія констатує відповідність змістовної частини підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» Освітньо-професійній програмі підготовки бакалаврів та Освітньо-кваліфікаційній характеристиці у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», що розроблені кафедрою соціології НаУКМА відповідно до державних та галузевих нормативних документів.

Навчальні плани підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» складені за типовою формою, розглянуті на засіданні Вченої ради університету, затверджені ректором Чорноморського національного університету імені Петра Могили. Нормативна і вибіркова частини навчальних планів за складом дисциплін, їх обсягом і формами контролю відповідають вимогам галузевих стандартів і вимогам щодо акредитації напряму підготовки «Соціологія».

Щорічно розробляються робочі навчальні плани, які враховують нормативні зміни та рекомендації МОН України. Експертиза показала, що

виконання навчальних планів за показниками номенклатури дисциплін, годин, форм контролю становить 100 %.

Комісія констатує, що в цілому навчальні плани розроблені з дотриманням співвідношення навчального часу між циклами підготовки, відповідають за змістом підготовки державним вимогам, потребам ринку праці, враховують специфіку навчального закладу, вирішують питання неперервності, послідовності та ступеневості підготовки фахівців за обраною спеціальністю, які затверджені належним чином. Організована взаємодія випускової кафедри з іншими кафедрами факультету та університету, які забезпечують викладання відповідних дисциплін навчальних планів підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія».

Кафедра соціології ЧНУ імені Петра Могили приділяє серйозну увагу забезпеченню студентів необхідними методичними матеріалами для самостійної роботи. Зміст самостійної роботи студента визначається навчальними програмами та робочими програмами дисциплін, що вміщують конкретні завдання та вказівки викладачів щодо їхнього виконання. Усі робочі програми містять завдання для тижня самостійної роботи, який проводиться у весняному семестрі.

Висновок

Підготовка бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили відбувається відповідно до діючого законодавства України і відповідає державним вимогам. На підставі проведеної експертизи наданих матеріалів (навчальних планів, робочих навчальних програм тощо) експертна комісія зазначає відповідність змісту підготовки фахівців особливостям професійної діяльності, потребам регіону, що забезпечується структурою навчальних планів, складом та змістом навчальних дисциплін та обсягами часу на їх вивчення та практику.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу підготовки бакалаврів з напряму 6.030101 «Соціологія»

У своїй діяльності ЧНУ імені Петра Могили керується Конституцією України, чинним законодавством України, зокрема законами України «Про вищу освіту», указами Президента України, постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, Статутом університету, Наказами та Положеннями ЧНУ імені Петра Могили тощо.

У ЧНУ імені Петра Могили здобуття вищої освіти здійснюється за державним замовленням та договорами про надання освітніх послуг з юридичними та фізичними особами.

Навчання у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили є творчою освітньою діяльністю, спрямованою на розвиток особистості як найвищої загальнолюдської цінності, забезпечення якісної освітньо-професійної, наукової і загальнокультурної підготовки фахівців та формування інтелектуального потенціалу української держави.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Концепція підготовки професійних соціологів будується на поєднанні фундаментального соціологічного знання з емпіричним соціологічним дослідженням, доповнена прагненням викладачів максимально глибоко й оперативно реагувати на потреби суспільства у фахівцях різних профілів – не лише соціологів, а й представників інших напрямів, тісно пов'язаних з соціологією.

Основним освітнім принципом ЧНУ імені Петра Могили є концепція вільного творчого навчання, яка передбачає активну участь студентів у формуванні свого навчального плану, вибір ними вибіркових навчальних дисциплін.

Основні особливості навчального процесу в ЧНУ імені Петра Могиди:

- можливість вивчення декількох іноземних мов (польська, німецька, французька, іспанська, італійська, китайська тощо);
- можливість прослухати оригінальні авторські курси;
- можливість вивчати дисципліни за власним вибором;
- дві робочі мови: українська та англійська.

Усі спеціальності і напрями, за якими у ЧНУ імені Петра Могили здійснюється підготовка, забезпечені освітньо-кваліфікаційними характеристиками, освітньо-професійними програмами, навчальними планами і програмами навчальних дисциплін. Вони узгоджені між собою. Забезпечено дотримання співвідношення навчального часу між циклами підготовки. Зміст підготовки відповідає державним вимогам.

Організацією навчалъного процесу як системи заходів, спрямованих на реалізацію підготовки бакалаврів соціології у ЧНУ імені Петра Могили опікується випускова кафедра соціології. На підставі державних і галузевих нормативних документів, кафедрою розроблено навчальний план підготовки здобувачів освітнього ступеня бакалавр за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки».

Навчальний план визначає організацію навчального процесу, регламентує перелік і обсяг нормативних та вибіркових дисциплін, послідовність їхнього вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби підсумкового контролю.

Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік кафедра складає робочий навчальний план, а також розробляє робочі програми нормативних та вибіркових дисциплін, що відображають конкретний зміст, послідовність, організаційні форми та обсяг їх вивчення, тематичний план, форми та засоби поточного і підсумкового контролю, умови визначення навчального рейтингу. Забезпеченість навчальними і робочими програмами напряму підготовки 6.030101 «Соціологія», а також рівень виконання навчального плану і робочих програм дисциплін становить 100%.

Основними формами організації навчання у ЧНУ імені Петра Могили є аудиторні заняття, лекції та семінарські заняття, а також самостійна робота студентів.

Університет приділяє особливу увагу самостійній роботі студентів, яка є органічною складовою навчального процесу. Для цього у ЧНУ імені Петра Могили передбачений тиждень самостійної роботи у весняному семестрі, під

час якого студенти самостійно опановують деякі теми та розділи дисциплін, які винесені на самостійне вивчення, та виконують індивідуальні завдання. З кожної навчальної дисципліни розроблено навчально-методичні комплекси для забезпечення самостійної роботи студента, визначено вимоги до рівня опанування матеріалу, запропоновано необхідну навчально-методичну літературу, вказано вимоги до знань і навичок студентів. Завдання для самостійної роботи диференціюються з урахуванням досвіду навчальної діяльності студентів, специфіки навчальної дисципліни, освітнього ступеня підготовки фахівців. Для методичного супроводу самостійної роботи студентів широко використовується електронна система Moodle.

У даній системі розміщено електронні підручники і навчальні посібники, методичні матеріали, тексти і презентації лекцій, завдання для самостійної роботи, вимоги до написання кваліфікаційних робіт та інші матеріали, необхідні для навчання студентів. Важливе місце в організації самостійної роботи студентів відведено контролю за її виконанням. Контроль проводиться у різних формах: під час семінарів і практичних занять; у вигляді колоквіумів та контрольних робіт; шляхом перевірки рефератів з опрацьованих тем та проблем; під час індивідуальних та групових консультацій; у вигляді текстового поточного й підсумкового контролю знань тощо.

Кафедра соціології ЧНУ імені Петра Могили приділяє серйозну увагу забезпеченню студентів необхідними методичними та дидактичними матеріалами для самостійної роботи. Зміст самостійної роботи студента визначається навчальними та робочими програмами дисциплін, що вміщують конкретні завдання та вказівки викладачів щодо їхнього виконання.

Самостійна робота студентів кафедри соціології забезпечується відповідними навчально-методичними засобами (підручники, навчальні та методичні посібники, переліки рекомендованої літератури тощо). Бібліотека ЧНУ імені Петра Могили (у тому числі її електронні ресурси) забезпечує студентам можливість якісної та ефективної самостійної роботи над засвоєнням матеріалу з дисциплін, передбачених навчальними планами.

Лекції, тематика яких визначається навчальними і робочими програмами, охоплюють основний теоретичний матеріал навчальної дисципліни. Характерними особливостями проведення лекцій для студентів-соціологів у ЧНУ імені Петра Могили є широке застосування новітніх електронних засобів (презентації у *PowerPoint*, відео-, аудіо-, візуальний супровід), інтерактивних методик викладання тощо.

Семінарські заняття мають на меті детальний розгляд студентами, під керівництвом викладача, конкретних питань навчальної дисципліни та формування вміння і навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами самостійних робіт. Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Викладачами кафедри широко використовуються такі ефективні форми проведення занять, як: групові проекти, круглі столи, рольові ігри, «мозковий штурм» тощо. На кафедрі практикуються як індивідуальні, так і групові консультації. Під час консультацій студент отримує від викладача відповіді і пояснення щодо конкретних аспектів навчальної дисципліни, передбачених для

вивчення. Навчальний процес передбачає поточний і підсумковий контроль. До поточних відносяться оцінки, виставлені студентам на практичних та семінарських заняттях, за тези, письмові та контрольні роботи, тести, реферати тощо.

Кафедрою соціології та іншими кафедрами, які забезпечують навчальний процес за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія», розроблено навчально-методичне забезпечення аудиторних занять студентів та методичні вказівки до написання письмових робіт. Навчальний процес на кафедрі соціології забезпечений навчально-методичними матеріалами з усіх дисциплін. Навчальні програми з кожної дисципліни містять необхідні бібліографічні відомості щодо посібників, монографій, статей, публікацій джерел, що їх можуть використовувати студенти. Низка навчальних дисциплін, передбачених навчальним планом підготовки бакалаврів соціології, забезпечена навчальними посібниками, у тому числі авторства викладачів. Студенти також широко послуговуються монографіями, науковими статтями, у тому числі іноземними мовами, публікаціями джерел.

З метою вдосконалення навчального процесу за останні роки членами кафедри було підготовлено і видано необхідні методичні й науково-методичні матеріали. Серед найвагоміших зазначимо наступні:

1. Мейжис І.А. Соціологія особистості : навч. посіб. для студентів соціологічних факультетів ВНЗ. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 204 с.
2. Робота з підлітками-девіантами: соціологічний та психологічний аспекти: Підручник. / А.С. Лобанова, Л.В. Калашнікова. – Київ: Видавництво «Каравелла», 2017. – 467 с. (Гриф МОНУ Лист №1/11-5224 від 29.05.2017 р.)
3. Соціальні виміри процесу реформування системи освіти (на прикладі Півдня України) [монографія] / І.А. Мейжис, Л.В. Калашнікова. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. П. Могили, 2016. – 144 с.
4. Мейжис И.А. Социальная психология. / Л.Г. Почебут, И.А. Мейжис. – СПб.: Питер, 2016. – 672 с. – (Серия «Мастера психологии»).
5. Соціологічні дослідження проблем євроінтеграції та європейських студій в Україні: Методичні рекомендації / Укладачі В.К. Коробов, Л.А. Ляпіна, О.С. Орцева, Н.В. Рожанська, В.О. Чорна. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 68 с. (Методична серія : Вип. 241).
6. Мейжис І.А., Калашнікова Л.В. Інформаційно-аналітична довідка: Соціальні виміри процесу реформування системи освіти (на прикладі Півдня України). – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. П. Могили, 2016. - 26 с.
7. Організація діяльності соціологічних служб [навч. посіб. для студ. вищих навчальних закладів] / Л.В. Калашнікова. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 192 с.
8. Рожанська Н.В. Соціально-гуманітарна освіта як чинник демократизації українського суспільства : монографія / Н.В. Рожанська ; Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ, 2014. – 186 с.
9. Ляпіна Л.А. Європейський досвід розвитку громадянського суспільства: аналіз законодавчих ініціатив // Сучасні інтеграційні проблеми: європейський досвід та українські реалії : [колективна монографія] / За редакцією

М.О. Багмета, С.В. Матяж. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – С. 44-56.

Також з метою покращення навчально-методичного забезпечення спеціальності 054 «Соціологія» викладачі кафедри соціології беруть активну участь у підготовці до друку навчально-методичних видань під егідою львівського видавництва «Новий Світ – 2000», зокрема членство в авторському колективі (Мейжис І.А., Ляпіна Л.А., Рожанська Н.В., Бороденко О.В., Калашнікова Л.В., Чорна В.О.):

Історія соціологічної думки: навчальний енциклопедичний словник-довідник / За наук. ред. В.М. Пічі [Н.В. Коваліско, В.М. Онищук, Н.М. Цимбалюк]. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2016. – 687 с.

В університеті видається також молодіжний науковий журнал «Студентські наукові студії», зареєстрований як наукове видання, в якому публікуються окремі наукові роботи студентів спеціальності 054 «Соціологія».

Наукова бібліотека ЧНУ імені Петра Могили надає студентам можливість працювати і з рідкісними українськими виданнями, і з англомовною/іншомовною фаховою літературою найширшого діапазону, в тому числі й найновішими міжнародними виданнями. Працівники бібліотеки постійно упроваджують нові комп'ютерні технології в організацію своєї роботи.

Кафедрами ЧНУ імені Петра Могили, які забезпечують підготовку студентів за напрямом 6.030101 «Соціологія», накопичений значний досвід у розробці засобів діагностики якості освіти, зокрема, у проведенні поточного і підсумкового контролю з різних дисциплін, підготовці і проведенні комплексних контрольних робіт.

Формами підсумкового контролю є екзамени і заліки (диференційовані за 100-бальною рейтинговою системою). Підсумковою формою контролю для студентів четвертого року бакалаврської програми є складання двох іспитів та захист перед членами Екзаменаційної комісії, співробітниками кафедри, колегами кваліфікаційних робіт, які попередньо проходять рецензування.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що організація освітнього процесу, самостійної роботи здобувачів вищої освіти, контролю їх знань, організація і порядок проведення практик, оформлення та видання методичних розробок, робота науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до чинного законодавства. Методичні матеріали повністю забезпечують проведення семінарських занять, містять завдання для самостійної роботи, комплексні контрольні роботи проводяться з усіх дисциплін навчального плану. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» відповідає державним вимогам щодо акредитації.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

5. Кадрове забезпечення освітнього процесу із напряму підготовки 6.030101 «Соціологія»

Запорукою якості підготовки бакалаврів з соціології в ЧНУ імені Петра Могили є потужний кадровий потенціал, який забезпечує навчальний процес.

З початку заснування кафедру очолює професор, д. пед. н. Ірина Альбертівна Мейжис. автор та співавтор понад 100 наукових праць, опублікованих в українських і зарубіжних виданнях, з-поміж яких підручники, навчальні посібники, статті тощо. Професор Мейжис І.А. керує науковою роботою аспірантів і магістрантів.

З навчальною та науково-дослідницькою метою при кафедрі соціології організовано Миколаївський центр соціологічних досліджень, де студенти проходять практику, під керівництвом викладачів проводять соціологічні дослідження, надають консультаційну допомогу щодо вивчення суспільних проблем установам та організаціям міста і області. Кафедра орієнтована на розвиток відносин із вітчизняними і зарубіжними ЗВО та організаціями з метою вивчення і використання міжнародного досвіду підготовки фахівців з соціології та соціальних наук. Викладачі кафедри соціології мають можливість міжнародних стажувань, спільних проектів.

Кафедра має аспірантуру. У 2016 році кафедрою соціології було ліцензовано аспірантуру зі спеціальності 054 Соціологія для підготовки докторів філософії.

Загальна чисельність професорсько-викладацького складу кафедри соціології на 1 січня 2018 р. складає 14 штатних викладачів. Серед викладачів 2 доктори філософських наук, 1 доктор педагогічних наук, 3 кандидати соціологічних наук, 2 кандидати філософських наук, 1 кандидат педагогічних наук, 1 кандидат історичних наук. Вчене звання професора мають 3 особи, доцента – 6 осіб. Кількість штатних викладачів з вченими ступенями складає 85,7%, що є доказом високої кваліфікації викладацького складу кафедри.

Важливим завданням є збереження контингенту студентів. З цією метою здійснюється система заходів щодо забезпечення належних умов надання освітніх послуг та якості навчання. Деканат і викладачі постійно контролюють відвідування навчальних занять, успішність студентів.

Викладачі зі ступенем забезпечують читання 100% лекційних годин. При цьому, частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) складає 83,7%.

Усі викладачі, які працюють на кафедрі, за останні п'ять років відповідно до вимог підвищували свою кваліфікацію у різних формах: захист кандидатських дисертацій, стажування, курси підвищення кваліфікації.

Кафедра соціології зорієнтована на тісне поєднання освітньої та науково-дослідної діяльності, залучення до наукової діяльності здобувачів усіх трьох освітніх рівнів, що навчаються на кафедрі. Кафедра є інтелектуальним, освітнім та експертним центром у сфері соціальних наук.

Кафедра соціології здійснює два види діяльності:

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

- проводить фундаментальну та спеціалізовану підготовку фахівців-соціологів через освітні програми;

- створює нові знання у сфері соціології та соціальних наук через дослідження;

Професорсько-викладацький склад кафедри активно проводить науково-досліідну роботу, а саме:

1) 2010-2014 рр. вчені та викладачі кафедри брали участь у розробці науково-дослідного проекту «Соціальні процеси та соціальне управління в умовах суспільних трансформацій» (номер держреєстрації 0110 U 004904).

2) 2012 році ЧДУ ім. Петра Могили першим серед українських університетів підписав Таллуарську угоду (США) «Університети на службі міських громад». Ця подія підштовхнула університет до більш плідної співпраці із міською громадою м. Миколаєва, міською Радою та її виконавчим комітетом. Університет разом із міським виконавчим комітетом підписав відповідну угоду про співпрацю. Це визначило основний напрямок соціологічних досліджень кафедри у наступні роки, коли в центрі уваги досліджень, що проводились кафедрою, опинилась громада та впливові групи м. Миколаєва.

3) У 2015-2016 році викладачі кафедри брали участь у роботі за проектом «Наукова розробка імплементації європейських соцікультурних та освітянських стандартів» (номер держраєстрації 0115U00314, накази МОН України № 1243 від 31.10. 14, № 105 від 09.02.15) під керівництвом д. іст. н., проф. Багмета М. О. та д. пед. н., проф. Мейжис І. А. З 2017 р. цей напрямок діяльності здійснюється в межах нового проекту (див нижче).

4) З 2017 р. розпочалась робота над проектом «Ефективне функціонування та розвиток регіонального середовища в умовах децентралізації як запорука національної безпеки України», що виконується на замовлення Міністерства освіти і науки України (номер держреєстрації Ю:60116 17.08.2016 (466-1), керівник д. пед. н., проф. Мейжис І.А.). Його виконання передбачає роботу до 2019 р. Участь у проекті та розробці теоретичних засад соціокультурної безпеки Півдня України вплинула на активізацію наукової роботи кафедри у зв'язку з їх теоретичною розробкою концептуальних засад безпеки у традиційно російськомовних містах Півдня України.

Професорсько-викладацький склад кафедри за останні 5 років підготував 2 монографії, 5 навчальних посібників, 7 методичних посібників, низку інформаційно-аналітичних матеріалів за результатами досліджень, біля 180 статей у різних періодичних виданнях, у тому числі й зарубіжних та таких, що індексуються в науково-метричних базах даних (зокрема, I*ndex Copernicus та ін.*). Крім того, викладачі кафедри взяли участь у створені словника «Історія соціологічної думки: навчальний енциклопедичний словник-довідник» за науковою редакцією Н.М. Пічі (Львів, 2016).

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Висновок

Експертна комісія констатує, що підготовка бакалаврів з напряму 6.030101 «Соціологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили відповідає типу й статусу вищого навчального закладу. Професорсько-викладацький склад університету, який здійснює навчально-виховний процес, має достатній методичний, науковий та практичний потенціал для підготовки бакалаврів з напряму 6.030101 «Соціологія».

Водночас комісія звертає увагу на необхідність посилення роботи щодо підвищення науково-професійного рівня викладачів випускової кафедри через академічну мобільність, викладання навчальних курсів англійською мовою та активнішу підготовку кандидатських і докторських дисертацій.

6. Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу

Матеріально-технічна база Чорноморського національного університету імені Петра Могили забезпечує можливість аудиторних занять, занять на комп'ютерах, проведення спортивно-масової роботи на достатньому рівні, сприяє можливості самостійної роботи студентів, організації їхнього побуту і відпочинку та відповідає сучасним вимогам щодо організації і проведення навчального процесу.

Навчальний процес в університеті проводиться в 12-ти навчальних корпусах, об'єднаних в єдиний комплекс – кампус, студентське містечко. Для забезпечення навчального процесу використовується 23486,91 кв. м. Площа навчальних приміщень становить 10377,5 кв. м. У навчальному процесі задіяні 123 аудиторії, 13 комп'ютерних класів, 20 лабораторій, 3 спортзали площею 1237,3 кв. м., 2 тренажерних зали та актова зала.

До складу матеріально-технічної бази бібліотеки університету входять 1 абонемент, 3 читальні зали (загальна кількість місць – 238) загальною площею 788,56 кв. м. Зона зберігання фондів становить 358,93 кв. м.; зона обслуговування читачів – 382,88 кв. м. Бібліотека має в наявності 6 комп'ютерів, 1сервер, 6 окремих місць для користувачів Internet.

ЧНУ ім. Петра Могили забезпечує житлом студентів з інших міст, сільської місцевості в 3-х сучасних гуртожитках. На даний момент в них проживають 620 студенів.

Їдальня університету розрахована на 420 посадкових місць та має чотири буфети в навчальних корпусах.

Університет має автономну систему опалення, що дає змогу створити комфортні умови навчання та праці, а також в університеті впроваджено енергозберігаючі технології. Так, в університеті встановлені три установки сонячних колекторів для подачі гарячої води у двох гуртожитках та головному корпусі.

Санітарно-технічний стан будівель і споруд, умови експлуатації приміщень і обладнання, матеріально-технічна база ЧНУ ім. Петра Могили

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

відповідають встановленим нормативам, що підтверджують санітарний паспорт, висновки місцевих органів з охорони праці та органів державного пожежно-технічного нагляду. Керівництво ЧНУ ім. Петра Могили постійно турбується про розвиток, оснащення та збільшення аудиторного фонду для проведення лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять.

Відповідно до вимог робочих навчальних планів і програм навчальних дисциплін аудиторії та кабінети університету оснащені необхідним обладнанням, офісною та організаційною технікою (копіювальні апарати, телевізори, ноутбуки, відеомагнітофони, відеоплеєри, музичні центри, акустичні системи, магнітофони, відеокамери, мультимедійні проектори).

В університеті створено умови для отримання повноцінної освіти для студентів з особливими потребами: збудовано два металевих та сім бетонних пандусів, які забезпечують доступність до аудиторій, бібліотеки, їдальні на першому поверсі університету. Завдяки співпраці з Миколаївським обласним благодійним фондом «Гармонія» на першому поверсі головного корпусу було перебудовано дві кімнати особистої гігієни для маломобільних осіб. У разі потреби студенти завжди можуть отримати висококваліфіковану медичну допомогу в Медичному центрі університету. У Центрі соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ імені Петра Могили облаштовано спеціалізовану аудиторію, адаптовану для людей з особливими потребами, особливо з порушеннями опорно-рухового апарату та аудиторію для проведення психологічних тренінгів.

Для занять з фізичного виховання відкрито спортивно-тренувальний майданчик, до складу якого входить футбольне, волейбольне та баскетбольне поля, спортивні споруди для занять легкою атлетикою.

Інформаційно-комп'ютерний центр ЧНУ ім. Петра Могили забезпечує функціонування локальної мережі, вузла Інтернет, підтримку в робочому стані комп'ютерної та офісної техніки університету, роботу комп'ютерних класів і пунктів друку та копіювання.

На даний час у ЧНУ імені Петра Могили налічується 908 сучасних комп'ютерів, частину з яких об'єднано в локальну мережу та приєднаних до глобальної мережі Internet. У мережі університету зареєстровано близько 3,5 тис. користувачів. Кожен співробітник, студент, слухач підготовчого відділення має відповідні повноваження для доступу в мережу і власну папку на файловому сервері. Його інформація зберігається на серверах протягом всього часу навчання чи роботи.

Більша частина всіх комп'ютерів ЧНУ ім. Петра Могили зосереджені в комп'ютерних класах, які працюють з 8:30 до 20:00. Окрім планових занять студенти мають можливість в будь-який час вільно працювати в комп'ютерних класах за будь-яким вільним комп'ютером. У комп'ютерних класах на студентських робочих місцях встановлені англомовні операційні системи Windows 2010, Windows XP, Linux, які вимагають не лише знання комп'ютера, а й знання англійської мови. Так, працюючи безпосередньо з комп'ютером, студенти удосконалюють свої знання в інших галузях.

ЧНУ ім. Петра Могили підключений до Інтернету через оптоволоконний канал на швидкості 6 мбіт/сек. і дає можливість усім своїм студентам та

співробітникам безкоштовно працювати в Інтернеті та користуватись електронною поштою. Функціонують офіційний Web-сервер, студентський Інтрнет-сервер, сайт дистанційної освіти та кілька форумів різної тематики. Співробітники університету мають можливість отримувати електронну пошту та працювати в Інтернеті з домашніх комп'ютерів через вузол Інтернет ЧНУ.

У ЧНУ ім. Петра Могили прийнята і використовується в освітньому процесі система Moodle, яка являє собою модульне, об'єктно-орієнтоване динамічне середовище для дистанційного навчання. Дана сторінка знаходиться в Internet-мережі за адресою: http://moodle.kma.mk.ua. В університеті працює комп'ютерний клас для наукової роботи аспірантів та викладачів у зазначеному дистанційному програмному середовищі Moodle.

Для забезпечення потреб студентів функціонують три пункти друку та копіювання, устаткованих копіювальними апаратами, комп'ютерами, принтерами та сканерами, в тому числі є широкоформатний кольоровий принтер для друку плакатів великого розміру.

Усі комп'ютерні класи та ключові точки університету обладнані веб-камерами, зображення з яких виводиться на внутрішню веб-сторінку університету. Для підключення ноутбуків співробітників та студентів університету розгорнуто бездротову комп'ютерну мережу (Wi-Fi).

Видавничий відділ ЧНУ імені Петра Могили оснащений копіювальною технікою з ризографами і комп'ютерами з кольоровими принтерами, а також іншою поліграфічною технікою (ламінатор Laminat GMP-LSI 13, різак Ideal, БР-72, ниткошвейна машина); яка дає змогу надавати практично весь спектр видавничих послуг. Для видавничої роботи використовуються пакети програм Fine Reader, CorelDraw, MS Publisher, Adob Photo Shop, Quark Xpress та інші. Відділ повністю забезпечує всі підрозділи та факультети ЧНУ ім. Петра Могили поліграфічною продукцією, а також видає студентську газету «Вагант».

Всі факультети мають достатню матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу спеціальностей університету.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу під час підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Соціологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 054 «Соціологія» в ЧНУ імені Петра Могили відповідає акредитаційним вимогам. Наявні приміщення (навчальні, адміністративні, службові, побутові, спортивні) відповідають санітарно-гігієнічним нормам, вимогам нормативних документів з охорони праці та правилам пожежної безпеки, державним будівельним нормам України ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів», що затверджені наказом Держкоммістобудування України від 27.06.1996 р. № 117 та чинним нормам з охорони праці. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу в університеті відповідає державним нормам до акредитації у сфері вищої освіти.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

7. Інформаційне забезпечення навчального процесу

Експертна комісія перевірила рівень забезпечення навчального процесу підручниками, навчальними посібниками, фаховими періодичними виданнями за освітньо-професійною програмою, що акредитується, які містяться у власній бібліотеці.

На початок 2017-2018 н.р. фонд бібліотеки становить 171066 примірника, у т. ч. державною мовою – 114681 примірників ; підручників – 79335 примірників. Фонд відділу літератури іноземними мовами – 20946 примірники на 44 мовах світу. Електронний каталог бібліотеки містить 55021 записів.

В бібліотеці ЧНУ імені Петра Могили існує можливість доступу викладачів і студентів до мережі Інтернет як джерела інформації. Наявна електронна бібліотека.

Важливим аспектом інформаційного забезпечення навчально- виховного процесу є наявність періодичних видань відповідно до фаху. У читальному залі бібліотеки наявні 10 найменувань фахових періодичних видань, що вище нормативних вимог на 100% (не менше 5 найменувань).

Викладання дисциплін, включених до навчального плану підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія», в достатньому обсязі забезпечено методичною та навчальною літературою, підручниками та посібниками. Наукова бібліотека Чорноморського національного університету імені Петра Могили має нормативну забезпеченість студентів фаховими періодичними виданнями. Викладання дисциплін, включених до навчального плану бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» в достатньому обсязі забезпечене фаховими періодичними виданнями.

Висновок

Експертна комісія відзначає, що інформаційне забезпечення навчального процесу у підготовці фахівців з соціології за кількісними та якісними показниками відповідає акредитаційним вимогам.

Комісія рекомендує продовжувати поповнення бібліотечних фондів сучасною літературою з фаху, зокрема зарубіжних авторів, фаховими періодичними виданнями та електронними підручниками.

8. Якісні характеристики підготовки фахівців

В ЧНУ імені Петра Могили функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Зокрема, для координації роботи структурних підрозділів університету щодо забезпечення якості освіти, контролю за організацією освітнього процесу, його відповідності стандартам вищої освіти створено навчально-методичний відділ, у складі якого функціонує відділ моніторингу якості підготовки фахівців та підвищення їх кваліфікації, який аналізує успішність студентів за результатами сесій, визначає рейтинги студентів, організовує ректорський контроль якості підготовки майбутніх фахівців.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

В університеті діють положення: про контроль якості підготовки фахівців у ЧНУ імені Петра Могили; про рейтинг студентів ЧНУ імені Петра Могили; про ректорський контроль навчальних досягнень студентів ЧНУ імені Петра Могили.

Загалом, основними завданням контролю якості підготовки фахівців в університеті є:

а) визначення рівня навчальних досягнень студентів; оцінка відповідності змісту, форм, методів, засобів навчання цілям і завданням підготовки фахівців відповідно до вимог державних стандартів якості освіти;

б) визначення рівня навчально-методичного та інформаційного забезпечення викладання навчальної дисципліни;

в) стимулювання й оцінювання систематичної навчально-пізнавальної, самостійної та індивідуальної роботи студентів;

г) вироблення і реалізація пропозицій для поліпшення якості підготовки фахівців, удосконалення організації навчального процесу на основі сучасних освітніх та інформаційно-комунікаційних технологій.

Важливим етапом підготовки фахівців є атестація здобувачів вищої освіти, яка здійснюється для встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Зовнішня експертиза магістерських робіт, яка здійснюється через залучення до оцінки якості їх виконання керівників профільних установ, висококваліфікованих спеціалістів наукових та академічних закладів дають підстави позитивно оцінити рівень теоретичної та практичної професійної підготовки студентів-випускників.

Результати екзаменаційних сесій обговорюються на засіданнях кафедри соціології, вченої ради факультету соціології. Аналіз результатів освітньої діяльності, проведений за показниками успішності студентів під час екзаменаційних сесій, підтверджує належний рівень підготовки фахівців. У цілому, показники успішності та якості навчання студентів за означеною освітньо-професійною програмою відповідають державним вимогам.

Контрольні вимірювання залишкових знань було проведено згідно з планом проведення акредитаційного самоаналізу діяльності кафедри у вигляді комплексних контрольних робіт.

Пакети ККР розроблені у відповідності до актуальних вимог, їх було розглянуто на засіданнях кафедри і направлено на рецензування.

До складу пакетів ККР входять:

- Навчальна програма;
- Комплексна робота з дисципліни;
- Рецензія на ККР;
- Критерії оцінювання виконання ККР;
- Перелік додаткової літератури, користування якою дозволяється при виконанні ККР.

Одержані оцінки знань студентів з фахової підготовки свідчать про комплексну професійну спрямованість навчального процесу, існуючий

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

взаємозв'язок між дисциплінами навчального плану та послідовність формування професійних навичок та вмінь у студентів.

В цілому аналіз результатів виконання ККР показав, що підготовка спеціалістів з різних циклів навчальних дисциплін дозволяє їм вирішувати питання фахового спрямування.

Акредитаційний самоаналіз передбачав проведення комплексних контрольних робіт з таких дисциплін трьох циклів навчального плану: філософія, політологія, методологія та методи соціологічних досліджень, методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації, галузеві соціології: соціологія культури, галузеві соціології: соціологія масових комунікацій. Результати виконання ККР під час самоаналізу та експертної перевірки наведено в таблиці 8.1.

Зміст та оформлення ККР відповідають таким вимогам: комплект ККР з кожної дисципліни налічує 30 варіантів завдань рівнозначної складності, на виконання яких необхідно до двох академічних годин; усі завдання ККР мають професійне спрямування, а їх вирішення вимагає від студентів застосування інтегрованих знань програмного матеріалу дисциплін; варіанти вміщують завдання різних рівнів складності, що дає можливість продемонструвати не лише репродуктивну, а й творчу діяльність.

Результати комплексних контрольних робіт в основному співпадають з результатами екзаменаційної сесії. На підставі аналізу даних можна зробити висновок, що рівень успішності та рівень якості виконання комплексних контрольних робіт відповідає державним вимогам, студенти на достатньому рівні володіють необхідними фаховими знаннями, вміннями та навичками, які формують професійну компетентність магістрів з соціології.

Під час акредитаційної експертизи комісія здійснила перевірку рівня підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» з дисциплін усіх циклів підготовки. Результати виконання ККР під час самоаналізу та експертної перевірки наведено в таблиці 8.1., 8.2., 8.3.

Результати виконання комплексних контрольних робіт студентами з напряму підготовки 6. 030101 «Соціологія» відповідають державним вимогам. Розбіжності між результатами самоаналізу та контрольним заміром знань у присутності експертів під час проведення акредитаційної експертизи знаходяться у допустимих межах. Частка студентів, які взяли участь у контрольному зрізі, становить 90,8% (самоаналіз) й 100,0% (акредитаційна експертиза) відповідно, що відповідає нормативним вимогам.

Як правило, зовнішні рецензенти кваліфікаційних робіт студентів кафедри соціології, голови Екзаменаційних комісій, так само, як і наукові керівники, відзначають високий фаховий рівень написаних робіт, наукову новизну, вагому теоретичну й методологічну базу досліджень, обґрунтованість їхніх висновків. Непоодинокими є висновки рецензентів про те, що рівень виконаних робіт, як за обсягом опрацьованого джерельного матеріалу, так і за віртуозністю їхнього опрацювання і глибиною висновків, є значно вищим за очікування до кваліфікаційної роботи бакалаврського рівня. Окремі бакалаврські роботи, на думку зовнішніх експертів, мають потенціал для розвитку на магістерському рівні.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Висновок

Експертна комісія констатує, що рівень та якість професійної підготовки бакалаврів за напрямом 6.030101 «Соціологія» відповідає державним вимогам до акредитації. Якісні показники підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили відповідають державним вимогам Міністерства освіти і науки України.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Таблиця 8.1

РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (самоаналіз)
студентами напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» Чорноморського національного університету імені Петра Могили

№ з/п	Дисципліна	Група	Кількість студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки				Абсолютна успішність, %	Якість, %
				Кількість	%	5	4	3	2		
З циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки											
1.	Філософія	463	25	23	90	3	11	9	-	100,0	60,9
2.	Політологія	463	25	24	92	10	2	12	-	100,0	50,0
									Середнє:	**100,0**	**55,5**
З циклу фундаментальної науково-природничої підготовки											
3.	Методологія та методи соціологічних досліджень	463	25	23	90	8	6	9	-	100,0	60,9
4.	Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації	463	25	24	92	11	9	4	-	100,0	83,3
									Середнє:	**100,0**	**72,1**
З циклу професійної та практичної підготовки											
5.	Галузеві соціології: Соціологія культури	463	25	23	90	9	4	10	-	100,0	56,5
6.	Галузеві соціології: Соціологія масових комунікацій	463	25	24	90	8	4	12	-	100,0	50,0
									Середнє:	**100,0**	**53,3**

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Таблиця 8.2

РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (акредитаційна експертиза)
студентами напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки»
Чорноморського національного університету імені Петра Могили

№ з/п	Дисципліна	Група	Кількість студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки				Абсолютна успішність, %	Якість, %
				Кількість	%	5	4	3	2		
З циклу гуманітарної та соціаьно-економічної підготовки											
1.	Філософія	463	24	24	100	3	12	9	-	100,0	62,5
З циклу фундаментальної науково-природничої підготовки											
2.	Методологія та методи соціологічних досліджень	463	24	24	100	8	7	9	-	100,0	62,5
З циклу професійної та практичної підготовки											
3.	Галузеві соціології: Соціологія культури	463	24	24	100	8	6	10	-	100,0	58,3

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Таблиця 8.3

Порівняльна таблиця
результатів виконання комплексних контрольних робіт здобувачами вищої освіти при проведенні самоаналізу та акредитаційної експертизи студентами напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» у галузі знань: 0301 «Соціально-політичні науки» Чорноморського національного університету імені Петра Могили

№ з/п	Дисципліна	Група	Кількість студентів	Результати виконання ККР в період проведення самоаналізу			Результати виконання ККР в період проведення акредитаційної			Відхилення результатів порівняно з самоаналізом, +/-		
				Абсолютна успішність	Якість	Середній бал	Абсолютна успішність	Якість,	Середній бал	Абсолютна успішність%	Якість, %	Середній бал
З циклу нормативних навчальних дисциплін												
1.	Філософія	463	25/24	100%	60,9%	3,7	100%	62,5%	3.75	0	+1,6	+0,05
З циклу фундаментальної науково-природничої підготовки												
2.	Методологія та методи соціологічних досліджень	463	25/24	100%	60,9%	3,96	100%	62.5%	3,96	0	+1,6	0
	З циклу професійної та практичної підготовки											
3.	Галузеві соціології: Соціологія культури	463	25/24	100%	56,5%	3,7	100%	58,3%	3,92	0	+1,8	+0,22
Середній значення за циклом:				**100%**	**59,4%**	**3,8**	**100%**	**61,1%**	**3,9**	**0**	**+1,7**	**+0,09**

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

9. Система забезпечення якості освіти випускників за напрямом підготовки бакалаврів з напряму 6.030101 «Соціологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1557-VII розділу 5 ст. 16 п.2 «Система забезпечення якості вищої освіти» та Постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2014 р. № 507 «Про внесення змін до Положення про акредитацію у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили розроблено внутрішню систему якості освітньої діяльності.

Для визначення політики вищого навчального закладу щодо забезпечення якості, ЧНУ імені Петра Могили розробив Концепцію освітньої діяльності, яка включає:

– характеристику стану освітньої та науково-дослідницької діяльності науково-педагогічних працівників, відбиває рівень взаємодії викладання і досліджень в університеті;

– стратегічні напрямки діяльності навчального закладу в забезпеченні відповідності підготовки до стандартів вищої освіти та європейських стандартів внутрішнього забезпечення якості навчання;

– опис організаційних принципів та структури системи забезпечення якості на інституційному рівні;

– рівні відповідальності кафедр, факультетів, інститутів та інших структурних підрозділів та відповідних керівників та осіб за реалізацію процедур забезпечення якості;

– опис процедур залучення студентів до забезпечення якості;

– напрями та способи реалізації політики, механізми її моніторингу, перегляду та вдосконалення системи забезпечення.

Створення та офіційне визначення політики і процедур забезпечення якості визначають шляхи й практичні засоби, які використовуються для досягнення високої ефективності функціонування системи забезпечення якості та сприяють визнанню з боку громадськості права університету на автономію.

ЧНУ імені Петра Могили розробив та офіційно затвердив механізми періодичного перегляду, моніторингу та вдосконалення своїх навчальних програм.

У ЧНУ імені Петра Могили розроблено, офіційно затверджено та реалізовано систему оцінювання знань, яка включає загальновідомі критерії, правила і процедури об'єктивності визначення результатів навчання.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів передбачає процедури:

– встановлення відповідності досягнутих запланованих навчальних результатів передбачуваним цілям і результатам навчальної програми;

– забезпечення проведення різнорівневих діагностичних заходів на етапах поточного та підсумкового контролю;

– визначення однозначних, чітких й широкодоступних критеріїв оцінювання і екзаменаційних правил для всіх випадків контролю і атестації;

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

– залучення викладачів та інших фахівців освітніх вимірювань, які здатні проводити оцінювання з врахуванням досягнення вимог майбутньої кваліфікації;

– забезпечення об'єктивності і незалежності лише від одного екзаменатора результатів оцінювання;

– встановлення чітких правил врегулювання випадків відсутності студента через поважні обставини;

– забезпечення адміністративного нагляду і перевірок дотримання встановлених вищим навчальним закладом процедур оцінювання.

Важливою умовою функціонування системи оцінювання навчальних досягнень є реалізація чіткого механізму інформування студентів про стратегію оцінювання, яка впроваджена в ЧНУ імені Петра Могили та її конкретне застосування щодо їхньої навчальної програми, а також оприлюднення критеріїв оцінювання успішності з даної навчальної дисципліни.

Аналіз основних результатів якості підготовки бакалаврів за напрямом 6.030101 «Соціологія», наведених у відповідному розділі акредитаційної справи, показав, що заліки та екзамени оцінюються за шкалою ЄКТС, яка передбачає врахування поточного контролю і модульних контрольних робіт.

Тематика бакалаврських робіт, що визначається кафедрою соціології, відображає найбільш актуальні проблеми наукових досліджень у сфері соціології. Теми бакалаврських робіт відповідають змісту підготовки бакалаврів за напрямом 6.030101 «Соціологія». Організаційно-методичне забезпечення у вигляді методичних рекомендацій з підготовки кваліфікаційних робіт відповідає за своїм змістом вимогам вищої школи.

Висновок

Експертна комісія відмічає, що зміст відповідного розділу звіту про самоаналіз відповідає реальному стану справ щодо якості підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія». Якісні показники підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили відповідають державним вимогам Міністерства освіти і науки України.

10. Показники відповідності підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили ліцензійним умовам впровадження освітньої діяльності

Критерії відповідності діяльності Чорноморського національного університету імені Петра Могили ліцензійним умовам надання освітніх послуг з підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» наведені у зведених відомостях про дотримання вимог ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти та таблиці виконання державних вимог до акредитації освітньої програми підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» (Додаток 1).

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

11. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи щодо їх усунення

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11.05.2012 року № 1757л, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 року № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 31.10.2011 року № 1124) експертна комісія у період з 15.05.2012 р. по 17.05.2012 р. розглянула подані матеріали та провела перевірку на місці діяльності Чорноморського державного університету імені Петра Могили щодо підготовки фахівців напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» і висловила такі пропозиції щодо провадження підготовки бакалаврів, а саме:

1) посилити систему підвищення кваліфікації викладачів кафедри соціології у провідних наукових центрах України;

2) збільшити передплату вітчизняних та зарубіжних фахових видань;

3) перетворити Центр соціологічних досліджень у штатну структуру факультету соціології для проведення конкретних соціологічних досліджень та організацію виробничої практики.

Відповідно до рекомендацій Експертної комісії ЧНУ імені Петра Могили вжито заходів:

1) Підвищення кваліфікації науково-педагогічних кафедри соціології ЧНУ імені Петра Могили – це цілеспрямоване безперервне удосконалення професійних компетенцій та педагогічної майстерності, необхідних для опанування завданнями, які сприяють підвищенню якості управлінської, навчальної, методичної, наукової, інноваційної, творчої та виховної діяльності університету. Метою навчання викладачів є вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення і розширення її професійних знань, умінь і навичок, набуття особою досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» і Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» від 24.01.2013 р. №48.

Протягом останні п'яти років задля підвищення кваліфікації викладачі кафедри соціології навчалися у вищих навчальних закладах, відповідних наукових, освітньо-наукових установах та організаціях як в Україні, так і за її межами відповідно до затвердженого Вченою радою університету плану-графіка за денною, заочною та дистанційною формами навчання.

Зокрема, вони мали змогу підвищувати кваліфікацію на базі таких установ, як:

- Вища школа соціології Інституту соціології НАН України (м. Київ);
- Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

педагогічних наук України (м. Київ);

- Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України (м. Київ);
- Школа молодого соціолога Соціологічної асоціації України (м. Київ);
- ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Міжгалузевий інститут підвищення кваліфікації та перепідготовки спеціалістів (м. Полтава);
- Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського (м. Миколаїв);
- Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова (м. Одеса);
- Класичний приватний університет (м. Запоріжжя).

Окрім того, розширюється міжнародна співпраця ЧНУ імені Петра Могили із зарубіжними вищими навчальними закладами за наступними напрямками як участь у конференціях, написанні колективних монографій тощо.

2) З метою підвищення якості підготовки студентів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» систематично здійснюється поновлення фонду бібліотеки університету новою вітчизняною та зарубіжною літературою. На кафедрі соціології створено електронну бібліотеку з дисциплін, що викладаються викладачами для студентів-соціологів з вільним доступом ресурсів.

3) Навчально-науково-виробнича лабораторія «Миколаївський центр соціологічних досліджень» функціонує як структурний підрозділ кафедри при факультеті соціології ЧНУ імені Петра Могили. Основною метою його діяльності є організація робіт з впровадження, спільної науково-виробничої діяльності та надання навчальних, науково-консультаційних й консалтингових послуг суб'єктам виробництва, підприємцям, органам місцевого самоврядування, громадським організаціям, політичним партіям, місцевим громадам, населенню, іншим юридичним і фізичним особам за напрямом роботи центру, кафедри, творчого колективу. Включно до 2017 р. керівництво Центром здійснювала декан факультету соціології, к. політ. н., доцент Ляпіна Л.А. Після реструктурування наукове керівництво Центру здійснює завідувач кафедри соціології, д. пед. н, проф. Мейжис І.А.

Серед досліджень, що проводились співробітниками Центру у період 2012-2018 рр. варто відзначити наступні:

1. Щорічне соціологічне опитування на тему «Якість навчання та прояви корупції у ВУЗі» 2012-2018 рр.
2. Опитування громадської думки «Соціальні виміри міського простору» (м. Миколаїв) 2012-2017 рр.
3. У межах співпраці з департаментом освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації – соціологічне дослідження на тему: «Краєзнавча робота в загальноосвітніх навчальних закладах міста Миколаєва» 2015 р.
4. У межах співпраці з миколаївським Центром вивчення громадської думки «Наваль-Експерт» – соціологічне опитування на тему: «Електоральні вподобання мешканців м. Миколаєва» 2015 р.
5. Анкетне опитування серед мешканців м. Миколаєва та області щодо визначення якості медичного обслуговування в регіоні 2016 р.
6. У межах співпраці з МОН України та Соціологічною Асоціацією

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

України – фокус-групове дослідження з викладачами та студентами ВНЗ м. Миколаєва щодо проблем реформування освіти 2016 р.

7. У межах меморандуму про співробітництво з КУ Миколаївської міської ради «Агенція розвитку Миколаєва» та угоди про співробітництво з виконавчим комітетом Миколаївської міської ради «Університети на службі міських громад» проведення соціологічного дослідження «Міське середовище в оцінках жителів м. Миколаєва» 2017 р.

8. Проведення Інтернет-опитування на тему «Електоральні та протестні настрої мешканців м. Миколаєва» 2017 р.

9. Соціологічне опитування медичних працівників Центрів первинної медико-санітарної допомоги на тему на тему: «Медична реформа в Україні: стан та перспективи реалізації» (м. Миколаїв) 2017 р.

10. Опитування батьків, що мають дітей з особливими потребами з метою оцінки їх становища дітей у м. Миколаєві та області (спільно із ГО «Сильні разом» та за підтримки Департаменту праці та соціального захисту населення Миколаївської міської ради) 2018 р.

11. Проведення опитування населення «Актуальні проблеми міста Миколаєва в оцінках його мешканців» 2018 р.

Таким чином ЧНУ імені Петра Могили сумлінно підійшов до врахування пропозицій та рекомендацій експертної комісії щодо провадження підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія».

Висновок

Експертною комісією встановлено, що Чорноморський національний університет імені Петра Могили сумлінно підійшов до врахування пропозицій та рекомендацій експертної комісії щодо провадження підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія».

12. Зауваження, що були зроблені під час попередньої експертизи поданих до МОН акредитаційних матеріалів

У результаті попередньої експертизи акредитаційної справи (вх. № 744-ас від 19 червня 2018 року) фахівцями ДОУ НМЦ (Акредитаційної комісії України) були зроблені наступні зауваження.

1. Згідно таблиці кадрового забезпечення напряму - з'ясувати та уточнити відомості, що визначають рівень наукової та професійної активності НПП викладачів, відповідно до п.6. додаток 12 Постанови КМУ від 30.12.2015 № 1187 щодо започаткування провадження освітньої діяльності, в редакції від 30 грудня 2015р.

Визначено, що рівень наукової та професійної активності викладачів відповідає нормативним вимогам. Відомості щодо рівня наукової та професійної активності викладачів додаються (Додаток 2).

2. З'ясувати строк експлуатації комп'ютерної техніки згідно статті 34 Постанови КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

З'ясовано, що загальна кількість комп'ютерів у ЧНУ імені Петра Могили становить 908 одиниць, строки експлуатації яких - не більше восьми років. Комп'ютерна техніка, яка використовується у навчальному процесі для підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030101 Соціологія, була введена в експлуатацію у 2015-2016 рр. (Додаток 3).

3.З'ясувати загальний аудиторний фонд та забезпеченість на 30% аудиторій мультимедійним обладнанням відповідно до статті 34 Постанови КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187 додаток 4., п.2,3,4.

Загальна площа навчальних приміщень складає 10377,49 кв. м (усі є власні), з них площа аудиторних приміщень - 6558,19 кв. м. Площа аудиторій з мультимедійним обладнанням дорівнює 1972,7 кв. м., що складає 30,08%. Таким чином навчальний процес забезпечується мультимедійним обладнанням у відповідності до вимог навчальних планів і програм навчальних дисциплін (докладно у Додатку 4).

4.З'ясувати та відобразити в експертних висновках потребу здобувачів вищої освіти в гуртожитку та їх забезпеченість гуртожитком відповідно до п. 35 Постанови КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187(зі змінами та доповненнями від 10 травня 2018р.)

З'ясовано, що потреби здобувачів вищої освіти у гуртожитку забезпечено на 100%. На кожного студента, який проживає у гуртожитку, припадає 13 кв. м. (докладно у Додатку 5).

13. Висновки і пропозиції експертної комісії

На підставі проведеної експертизи щодо діяльності Чорноморського національного університету імені Петра Могили, експертна комісія дійшла загального висновку про те, що в університеті показники кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного, наукового, інформаційного забезпечення навчального процесу, соціальної інфраструктури, фінансово-майнові гарантії відповідають державним вимогам щодо акредитації підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» і забезпечують державну гарантію якості вищої освіти. Комісія відзначає, що:

1. Наявні в акредитаційній справі установчі та нормативні документи підтверджують право Чорноморського національного університету імені Петра Могили на підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» в галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки». Загальні показники діяльності відповідають встановленим державним нормативам.

2. Робота факультету соціології, кафедри соціології, організація освітнього процесу та його навчально-методичне забезпечення відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України. На факультеті та кафедрах систематично розглядають та впроваджують у освітній процес напрями з вдосконалення змісту підготовки фахівців, методичного забезпечення. На кафедрі соціології реалізовуються програми академічної мобільності, які дозволяють підвищувати рівень професійної підготовки студентів. Зокрема, студенти бакалаврату факультету соціології мають можливість навчатися в провідних університетах Європи та Північної Америки та брати участь у програмах Erasmus+ та ін.

3. Кадрове забезпечення освітнього процесу відповідає встановленим

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

вимогам. Проводиться підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу у провідних наукових, науково-дослідних та освітніх установах України, або шляхом стажувань у міжнародних освітніх та наукових програмах.

4. Освітній процес забезпечено необхідними навчальними приміщеннями, які відповідають санітарним нормам та вимогам нормативних документів із охорони праці і правил пожежної безпеки. Рівень матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу відповідає сучасним вимогам.

5. Здобувачі вищої освіти під час виконання ККР продемонстрували достатній рівень теоретичної та практичної підготовки, що свідчить про їхню готовність до вирішення професійних завдань.

Експертна комісія вважає за необхідне висловити також зауваження, які мають рекомендаційний характер і не впливають на рішення про акредитацію, але дадуть можливість поліпшити якість підготовки фахівців:

- активізувати науково-дослідну роботу студентів шляхом участі у наукових конференціях, круглих столах, семінарах,тощо;
- з метою підвищення фахового рівня науково-педагогічних працівників випускової кафедри соціології активізувати роботу щодо публікації наукових праць у міжнародних фахових виданнях, у тому числі таких,що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- посилити діяльність з академічної мобільності учасників освітнього процесу для підвищення рівня їх професійних компетентностей.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Загальний висновок

На підставі поданих на акредитацію матеріалів Чорноморського національного університету імені Петра Могили та перевірки освітньої діяльності на місці, експертна комісія вважає за можливе акредитувати діяльність університету з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти щодо підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» з ліцензованим обсягом набору 50 (п'ятдесят) осіб денної та 50 (п'ятдесят) осіб заочної форм навчання.

Голова експертної комісії
доктор соціологічних наук, професор
професор кафедри філософії, соціології
та менеджменту соціокультурної
діяльності Державного закладу
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського» **О. В. Лісеєнко**

Член експертної комісії
кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії і соціології
Державного закладу «Луганський
національний університет імені Тараса
Шевченка» **С. В. Хобта**

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор Чорноморського національного університету
імені Петра Могили **Л. П. Клименко**

27 червня 2018 року

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

ДОДАТОК 1

Зведені відомості про дотримання ліцензійних вимог впровадження освітньої діяльності закладів освіти у сфері вищої освіти

Порівняльна таблиця
критеріїв та вимог до акредитації підготовки бакалаврів
з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» у ЧНУ імені Петра Могили

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів АРК, обласною, Київською, Севастопольською міською державною адміністрацією	+	+	Відхилень немає
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	50/50	50/50	Відхилень немає
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	87	+12
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	88,5	+13,5

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	38,9 3 доктора наук (Хомченко А.Н., Мітрясова О.П., Васильєв Я.В.)	+28,9
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	83,7	+8,7
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	24 4 доктори наук (Гавеля В.Л., Мейжис І.А., Григор`єва Л.І., Кузьменко О.П.)	+14
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	–	–	-

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	Відхилень немає
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	Відхилень немає
доктор наук або професор	+	+	Відхилень немає
кандидат наук, доцент	-	-	-
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	Відхилень немає
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	80	+10
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	12	12,88	+0,88
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	6	12,88	+6,88
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	Відхилень немає
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	Відхилень немає
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	Відхилень немає
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	Відхилень немає
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	Відхилень немає
4.2.Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	Відхилень немає
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	Відхилень немає

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (%): 4.4.1 Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін	100	100	Відхилень немає
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт	100	100	Відхилень немає
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	Відхилень немає
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (%)	100	100	Відхилень немає
4.6. Забезпеченість програмами всіх видів практик (%)	100	100	Відхилень немає
4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	Відхилень немає
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т.ч. з використанням інформаційних технологій), %	100	100	Відхилень немає
4.9 Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	Відхилень немає
5. Інформаційне забезпечення			
5.1 Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (%)	100	100	Відхилень немає
5.2 Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (%)	5	6,3	+1,3
5.3 Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	10	+6
5.4 Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації: - наявність обладнаних лабораторій - наявність каналів доступу	 + +	 + +	Відхилень немає
6.1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
6.1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	Відхилень немає
6.1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	Відхилень немає

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

6.1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	Відхилень немає
6.2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
6.2.1. Рівень знань циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
6.2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100,0	+10,0
6.2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	62,5	+12,5
6.2.2. Рівень знань студентів з циклу фундаментальної наукової-природничої підготовки:			
6.2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
6.2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	62,5	+12,5
6.2.3. Рівень знань студентів з циклу професійної та практичної підготовки:			
6.2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100,0	+10,0
6.2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	58,3	+8,3
6.3. Організація наукової роботи			
6.3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	Відхилень немає
6.3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	Відхилень немає

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ
щодо матеріально-технічного забезпечення
освітньої діяльності у сфері вищої освіти

Найменування показника (нормативу)	**Значення показника (нормативу)**	**Фактичне значення показника**	**Відхилення фактичного значення показника від нормативного**
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	2,5	+0,1
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30,08	+0,08
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	Відхилень немає
2) пунктів харчування	+	+	Відхилень немає
3) актового чи концертного залу	+	+	Відхилень немає
4) спортивного залу	+	+	Відхилень немає
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	Відхилень немає
6) медичного пункту	+	+	Відхилень немає
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	Відхилень немає

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ
щодо навчально-методичного забезпечення
освітньої діяльності у сфері вищої освіти

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	Відхилень немає
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	Відхилень немає
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	Відхилень немає
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	Відхилень немає
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	Відхилень немає
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	Відхилень немає
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	Відхилень немає

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ
щодо інформаційного забезпечення освітньої
діяльності у сфері вищої освіти

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	8	10	+2
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	Відхилень немає
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/	+	+	Відхилень немає

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)			
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	68,8	+8,8

Голова експертної комісії
доктор соціологічних наук, професор
професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної іяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» **О. В. Лісеєнко**

Член експертної комісії
кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії і соціології Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» **С. В. Хобта**

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор Чорноморського національного університету імені Петра Могили **Л. П. Клименко**

27 червня 2018 року

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

ДОДАТОК 2

Рівень наукової та професійної активності викладачів випускової кафедри, які забезпечують навчальний процес за спеціальністю 6.030101 «Соціологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили

№п п/п	П.І.Б.викладача	Посада	Рівень наукової та професійної активності
1	**Мейжис І.А.**	Завідувач кафедри соціології ЧНУ ім. Петра Могили	**2,3,8,10,14,16** 2) 1. Соціокультурні складові поняття безпеки в соціології // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – К.: Інститут соціології НАН України. – 2017. – № 3 (липень-вересень). – С. 48-59. 2. Соціологія особистості : навч. посіб. для студентів соціологічних факультетів ВНЗ. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 204 с. 3. Социальная психология. / Л.Г. Почебут, И.А. Мейжис. – СПб.: Питер, 2016. – 672 с. – (Серия «Мастера психологии»). 4. Соціокультурний підхід: теоретичні засади та використання в практиці досліджень // Перспективи. Соціально-політичний журнал / І.А. Мейжис, Л.В. Калашнікова. – Одеса: ПНПУ ім. К.Д. Ушинського. – 2016. – №2. – С. 78-87. 5. Соціальні виміри процесу реформування системи освіти (на прикладі Півдня України) [монографія] / І.А. Мейжис, Л.В. Калашнікова. –Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. П. Могили, 2016. – 144 с. 6. Міжпоколінні відмінності соціальних уявлень жителів Миколаєва про свободу та відповідальність // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 246. Т. 258. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2015. – С. 111-117. 7. Методологічні засади досліджень в соціологічній соціальній психології // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 246. Т. 258. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2015. – С. 7-13. 8. Вивчення соціальних страхів у сучасній український соціології.// Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 222 Т. 234. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2014. – С. 42-45. 9. Історичний аспект впровадження соціальних інновацій та їх роль в урбанізаційних процесах //

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 222 Т. 234. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – С. 84-88. 10. Соціокультурний і цивілізаційний розвиток України// Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 222 Т. 234. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2014. – С. 7-13. 11. Соціальні страхи українців у сучасних умовах розвитку суспільства // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 213 Т. 225. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2013. – С. 83-86. 12. Важливість упровадження соціальних інновацій в умовах євроінтеграційних процесів в Україні // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 213 Т. 225. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2013. – С. 75-79. 13. Альтернативи соціально-економічного розвитку Миколаєва початку XXI століття// Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 213 Т. 225. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2013. – С. 46-50. 14. «Три України: соціоструктурний аналіз» // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 199. Т. 211. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2013. – С. 7-14. 15. Соціальні страхи українців у сучасних умовах розвитку суспільства // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 213 Т. 225. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2013. – С. 83-86. 3) 1. Почебут Л.Г., Мейжис И.А. Социальная психология. – Спб.: Питер, 2016. – 672 с. – (Серия «Мастера психологии»). 2. Мейжис І.А., Калашнікова Л.В. Інформаційно-аналітична довідка: Соціальні виміри процесу реформування системи освіти (на прикладі Півдня України). – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. П. Могили, 2016. – 26 с. 3.Соціальні виміри процесу реформування системи освіти (на прикладі Півдня України) [монографія] / І.А. Мейжис, Л.В. Калашнікова – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2016. – 144 с. 4. Мейжис І.А. Історія соціологічної думки: навчальний енциклопедичний словник-довідник / За наук. ред. В.М. Пічі [Н.В. Коваліско, В.М. Онищук, Н.М. Цимбалюк]. – Львів: «Новий Світ - 2000», 2016. – С. 404-405. 5. Мейжис І.А. Соціологія особистості. Навчальний посібник.- Миколаєв: Вид-во ЧНУ ім. Петра

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			Могили,2017.-208с 8) Науковий керівник проекту фундаментального дослідження за темою «Ефективне функціонування та розвиток регіонального соціокультурного середовища в умовах децентралізації як запорука національної безпеки України» на замовлення МОНУ. 10) Зав. кафедри соціології ЧНУ ім. Петра Могили (від 2010 р.). 14) Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт: 2016 – Москвіна Ю., секція «Соціологія» - 2 місце. 16) Член Соціологічної асоціації України
2	***Гавеля В.Л.***	Професор кафедри соціології	**3,10** 3) 1. Коллективная монография: Личностная депривация: юридический, психологический, междисциплинарный аспекты: коллективная монография \ отв. ред. В. М. Мелихов, О. Н. Макаренко, Г. Г. Егоров, перевод Е. А. Федорова. – Волгоград: ООО «Царицынская полиграфическая компания», 2014. – 432с. (Глава 2 с. 278-296) 10) Зав. кафедри філософії ЧНУ ім. Петра Могили (до 2017 р.).
3	**Осипов А.О.**	Професор кафедри соціології	**4,19** 4)Наукове керівництво здобувачем Бороденком Олегом Віталійовичем. Захист дисертації «Тілесний і духовний аспекти людського буття в творчості Андрія Платонова» здійснено у грудні 2013 р. 19) 1. Осипов А. О. Філософія. Методи та форми наукового пізнання. Навчальний посібник для самостійної роботи. Дніпропетровськ Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля. – 2014 – 196 с. 2. Осипов А. О. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форм навчання. Дніпропетровськ Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля. – 2014. – 60 с. 3. Осипов А. О. Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни «Етика і естетика» для студентів денної та заочної форми навчання.- Дніпропетровськ.-2014.-34 с.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

4	**Ляпіна Л.А.**	Доцент кафедри соціології	**2, 3, 7, 8, 10, 16** **2.** 1. Ляпіна Л.А. Мультикультуралізм як стратегія вирішення проблем культурного розмаїття: аналіз теоретичних моделей // Український соціум: Науковий журнал. - К. : Ін-т економіки і прогнозування НАН України; Укр. ін-т соц. досліджень імені Олександра Яременка, 2017. - № 1.. - С. 80-71. **Фахове видання. Index Copernicus** 2. Ляпіна Л.А. Передумови формування теорії мультикультуралізму: проект "справедливості" Дж. Ролза // Вісник Одеського національного університету. Серія.: Соціологія. - Одеса: "Астропринт". 2016. - Том. 21. - Випуск 23(26). - С. 41-49. **Фахове видання. Index Copernicus** **3.** Ляпіна Л.А. Концепція толерантного мультикультуралізму Майкла Уолцера // Перспективи. Соціально-політичний журнал - Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського. - 2016. - №1 (67). Серія "Соціологія". - С. 71-77. **Фахове видання.** **4.** Ляпіна Л.А. Мультикультуралізм групових відмінностей : соціологічна концепція А. М. Янг // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. - № 1122. Серія "Соціологічні дослідження: методологія, теорія, методи". - Випуск 36. - Харків: ХНУ ім В.Н. Каразіна, 2016. - С. 52-56. **Фахове видання.** **5.** Ляпіна Л.А. Концепція "м`якого" мультикультуралізму Чандрана Кукатаса // Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць. – К. : Інститут соціології НАН України, 2016. – Випуск № . – С. . **Фахове видання** **3.** Сучасні інтеграційні проблеми: європейський досвід та українські реалії : [колективна монографія] / за редакцією М.О. Багмета, С.В. Матяж. - Миколаїв : вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. - 168 с. (у співавторстві). 7. Робота в Акредитаційній комісії з проведення акредитаційної експертизи спеціальності 6.030101

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			Соціологія в НУ "Одеська юридична академія" (травень, 2014 р.). 8. Член редакційної колегії/відповідальний секретар фахового журналу з соціології "Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Сер. Соціологія." до 2015 р. **10**. Декан факультету соціології до лютого 2018 р. **16**. Член Соціологічної асоціації України.

5	**Іванова І.Ф.**	Доцент кафедри соціології	**<u>1,2,10,13,16</u>**
			
			1)
			1. Index Copernicus International: Іванова І.Ф. Міжнародна освітня міграція української молоді: причини, наслідки//Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова.- Вип. 1 (28). Т. 22. - С. 45 - 54;
			2. Index Copernicus International, «International Scientific Indexing», процедура верифікації в міжнар. базі «Web of Science»: Іванова І. Ф. Соціальні уявлення городян про місію закладу вищої освіти (на прикладі м. Миколаєва) // Європейський політико-правовий дискурс. – 2018.- № 3.;
			3.Index Copernicus International:Іванова І.Ф. Громадський контроль за діяльністю місцевих органів державної виконавчої влади (на прикладі м. Миколаєва) // Габітус. 2018.- № 6.
			
			2)
			1.Іванова І.Ф. Вплив рівня розвитку комунікативних здібностей на формування професійної спрямованості студентів-психологів // Науковий вісник МДУ імені В.О.Сухомлинського: Зб. наук. праць. Серія "Психологічні науки."- Миколаїв, 2013.- Том 2.-Вип.10.- С.121-125;
			2.Іванова І.Ф. Розвиток комунікативної компетентності студентів педагогічних спеціальностей на заняттях з психології // Науковий вісник МДУ імені В.О.Сухомлинського: Зб. наук, праць. Серія "Психологічні науки."- Миколаїв, 2013.- Том 2.-Вип.11.- С.121-124;
			3. Іванова І. Ф. Дослідження комунікативної компетентності студентів педагогічних спеціальностей // Науковий вісник МДУ імені В.О.Сухомлинського: Зб. наук, праць. Серія "Психологічні науки."- Миколаїв, 2014.- Том2.-Вип.12.-С.96-99;
			4. Іванова І. Ф. Гендерні стереотипи розподілу сімейних ролей в українській родині // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип.. 246. Т. 258. Соціологія. – Миколаїв: вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – С. 169-174; 5.Іванова І.Ф. Категорії «національна ідентичність» і «етнічна група» в сучасній філософії // Наукові праці: Науково-метод. журнал. – Вип. 250. Том 262. Філософія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – С. 84-89;

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			6).Іванова І.Ф. Етнічні групи: чинники формування національної ідентичності//Перспективи.- 2016.- №1.-С.38-43. 7.Іванова І.Ф. Роль інтернет-комунікації у формуванні регіонального соціокультурного середовища міста // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії і практики: Зб. наук. праць. – 2017.- Вип. 75. – С.118-126; 10) Заст завід. кафедри соціології ЧНУ ім. П. Могили - лютий 2015-червень 2017 р. 13) ЧНУ ім. П. Могили, «Методичні рекомендації з поточного і семестрового контролю": "Соціальна психологія організацій" (2015 р.), "Гендерна соціологія" (2016 р.),"Соціологія громадської думки" (2017 р.). Методичні вказівки "Дипломна робота з соціології" (2017 р., у співавторстві) 16) Член Соціологічної асоціації України
6	**Рожанська Н.В.**	Доцент кафедри соціології	**2,3,5,10, 13,16** 2) 1. Рожанська Н.В. Теоретико-методологічні основи соціологічного дослідження соціального портрета сучасного студента / Н. В. Рожанська // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління: Збірник наукових праць ДонДУУ. Т. XV. Вип. 281. Серія "Спеціальні та галузеві соціології". – Донецьк: ДонДУУ, 2014. – С. 330-336. 2. Рожанська Н.В. Уявлення про ідеального викладача студентів Чорноморського державного університету імені Петра Могили / Н.В. Рожанська // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 222. Т. 234. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – С. 80-83. 3. Рожанська Н.В. Основні характеристики світогляду українського народу: теоретичний аналіз / Н.В. Рожанська // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 232. Т. 244. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – С. 49-53. 4. Рожанская Н.В. Социально-философские представления о судьбе человека в античности: возникновение, развитие, научное изучение / Н.В. Рожанская // Актуальні проблеми філософії та соціології. Науково-практичний журнал. Випуск 3. – 2015. – С. 111-115. 5. Рожанська Н.В. Зародження і розвиток феміністської соціальної теорії: історико-філософський аналіз / Н.В. Рожанська // Наукові праці: наук. журнал / Чорном. нац. ун-т ім. Петра Могили; ред. кол.: Лозко Г.С. (голова) [та ін.]. – Миколаїв, 2017. – Т. 300. Вип. 288. – С. 31-34. – (Філософія). 3) 1. Рожанська Н.В. Загальна соціологічна теорія: навч. посіб. / Н.В. Рожанська, О.М. Дрожанова,

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			О.А. Онофрійчук / за наук. ред. І.А. Мейжис, В.Л.Гавелі. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили 2017. – 336 с. 2. Рожанська Н. В. Соціально-гуманітарна освіта як чинник демократизації українського суспільства: [монографія] / Наталя Володимирівна Рожанська. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 188 с. 5) Робота у якості головного дослідника соціологічного дослідження «Готовність і можливість учасників програми ЗПТ і пацієнтів, які готуються до терапії, платити за деякі складові програми ЗПТ (на прикладі м. Первомайськ та Первомайського району Миколаївської області)», яке було проведене БО «Миколаївський обласний фонд «Здорова нація» у 2016 р. завдяки фінансовій підтримці Президентського плану невідкладних заходів, спрямованих на подолання СНІДу (PEPFAR), наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Угоди з проектом «Реформа ВІЛ-послуг у дії» № AID-121-A-13-00007. Режим доступу до звіту: http://www.hivreforminaction.org/wp-content/uploads/2016/10/Mykolaiv-report-OST-PM_final.pdf 10) Секретар Ради факультету соціології. 13) 1. Рожанська Н.В. Курсова робота з соціології: [методичні рекомендації до виконання курсових робіт для студентів спеціальності 6.030101 «Соціологія»] / А.М. Фесенко, М.О. Мінц, Н.В. Рожанська. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – 56 с. 2. Рожанська Н.В. Соціологія освіти [методичні рекомендації з дисципліни для студентів які навчаються за напрямом підготовки «Соціологія»] / Н.В. Рожанська. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 36 с. 3. Соціологічні дослідження проблем євроінтеграції та європейських студій в Україні: [методичні рекомендації] / Укладачі: В.К. Коробов, Л.А. Ляпіна, О.С. Орцева, Н.В. Рожанська, В.О. Чорна. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2016. – 68 с. 16) Член Соціологічної асоціації України.
7	**Калашнікова Л.В.**	Доцент кафедри соціології	**2,3,4,8,10,14,16** 2) 1. Андрєєв В.І., Калашнікова Л.В. Соціально-екологічні аспекти безпеки життєдіяльності городян // Соціальні технології. Актуальні проблеми теорії та практики. Зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2016. – Вип. 69-70. – С. 95-103 (Фахове видання).

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			2. Мейжис І.А., Калашнікова Л.В. Соціокультурний підхід: теоретичні засади та використання в практиці досліджень // Перспективи. Соціально-політичний журнал. – Одеса: ПНПУ ім. К.Д. Ушинського. – 2016. – № 2. – С. 78-87 (Фахове видання). 3. Калашнікова Л.В., Черноус Л.С. Світові соціологічні дослідницькі центри та служби: інформаційна довідка // Вісник Одеського національного університету: збірник наукових праць. – Том 21. Випуск 1 (24). Соціологія і політичні науки. – Одеса: Вид-во Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, 2016. – С. 28-37 (Фахове видання, Index Copernicus). 4. Калашнікова Л.В., Чорна В.О. Активізація трудоміграційних процесів як загроза безпечному функціонуванню регіонального соціуму // Соціальні технології. Актуальні проблеми теорії та практики. Зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2016. – Вип. 69-70. – С. 118-127 (Фахове видання). 5. Калашнікова Л.В., Чорна В.О. Аналіз соціологічних підходів дослідження трудової міграції // Молодий вчений. – 2016. – № 10 (37). - С. 91-95 (Index Copernicus). 6. Калашнікова Л.В. Аналітичне осмислення етапів інституалізації соціології безпеки у сучасній західній соціологічній думці // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». – Харків: Видавничий центр Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, 2016. – Вип. 37. – С. 37-46 (Фахове видання). 7. Калашнікова Л.В. Інноваційний підхід до управління безпекою регіонального соціуму // Соціологічні студії. Науково-практичний журнал. – Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2016. – № 1(8). – С. 78-83 (Фахове видання). 8. Калашнікова Л.В. Соціально-філософські витоки становлення концепту безпеки у протосоціології // Грані. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2016. –№ 9 (137). – С. 6-13 (Фахове видання, Index Copernicus). 9. Калашнікова Л.В. Концептуалізація понять «безпека», «безпека життєдіяльності» у межах сучасної соціологічної науки // Молодий вчений. – 2016. – №12(39). – С. 122-128 (Index Copernicus). 10. Калашнікова Л.В., Черноус Л.С. Проблеми трансформації сучасної вітчизняної соціологічної освіти // Вісник Маріупольського державного університету. Серія Філософія. культурологія. Соціологія, 2016. – Вип. № 12. – С. 123-130 (Index Copernicus). 11. Калашнікова Л.В. Кількісно-якісні критерії аналізу рівня безпеки життєдіяльності особистості: поєднання статистичного та соціологічного підходів // Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право». – 2016. – №1/2(29/30). – С. 45-51 (Фахове видання). 12. Калашнікова Л.В. Соціологічний моніторинг безпеки життєдіяльності особистості: проблеми теорії // Український соціум, 2017. – № 1(60). – С. 49-59 (Фахове видання, Index Copernicus). 13. Калашнікова Л.В. Безпека життєдіяльності: порівняльний аналіз традиційних та нових парадигм у сучасній соціології // Грані. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2017. –№ 3 (143). – С. 11-16 (Фахове видання,

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			Index Copernicus). 14. Калашнікова Л.В. Суб'єктивна та об'єктивна складові оцінки загроз в системі комплексного соціологічного моніторингу безпеки життєдіяльності особистості. // Соціологічні студії. Науково-практичний журнал. – Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2017. – № 1(10). – С. 21-25 (Фахове видання). 15. Калашнікова Л.В. Особистість як суб'єкт і об'єкт безпеки життєдіяльності: соціологічний контекст. // Соціальні технології. Актуальні проблеми теорії та практики. Зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2017. – Вип. 75. – С. 26-34 (Фахове видання). 16. Калашнікова Л.В. Особливості вивчення безпеки життєдіяльності як соціального явища. // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». - Харків: Видавничий центр Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, 2017. – Вип. 39. – С. 73-79 (Фахове видання). 17. Калашнікова Л.В. Співвідношення понять «невизначеність», «ризик», «виклик», «загроза», «небезпека» у контексті соціології безпеки життєдіяльності. // Грані. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2017. – № 5 (145). – С. 16-23 (Фахове видання, Index Copernicus). 18. Калашнікова Л.В. Безпека життєдіяльності як предмет соціологічного аналізу: уточнення змісту поняття. // Вісник Одеського національного університету: збірник наукових праць. – Том 22. Випуск 1 (28). Соціологія і політичні науки. – Одеса: Вид-во Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, 2017. – С. 54-65 (Фахове видання, Index Copernicus). 19. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. «Групи смерті», що формуються в Інтернет-просторі для підлітків: небезпека в умовах гібрідної війни. // Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка : Соціологічні науки. – Випуск 5(310). / Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Старобільськ: Вид-во ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2017. – С. 164-175 (Фахове видання). 3) 1. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. Соціально-психологічні аспекти роботи з підлітками, схильними до девіацій: Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2012. – 368 с. (Гриф Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, лист №1/11-1162 від 31.01.2012). 2. Соціологія: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Ю.В. Візниця, І.В. Грабовець, Л.В. Калашнікова, Л.С. Черноус - Кр. Ріг: Вид-во Р.А.Козлов, 2013. - 236 с. (Протокол Вченої Ради КПІ ДВНЗ «КНУ» №3 від 10.10.2013 р.) 3. Калашнікова Л.В. Історія соціологічної думки: навчальний енциклопедичний словник-довідник / За наук. ред. В.М. Пічі [Н.В. Коваліско, В.М. Онищук, Н.М. Цимбалюк]. – Львів: «Новий Світ - 2000», 2016. – С. 26-27, 291-292, 543-545, 632-634.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			4. Інформаційно-аналітична довідка: Соціальні виміри процесу реформування системи освіти (на прикладі Півдня України) / Укл. І.А. Мейжис, Л.В. Калашнікова. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. П. Могили, 2016. - 26 с. 5. Калашнікова Л.В. Організація діяльності соціологічних служб: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. П. Могили, 2016. - 210 с. (Протокол засідання Вченої Ради ЧДУ ім. П. Могили № від 29.02.2016 р.). 6. Інформаційно-аналітична довідка: Соціальні виміри процесу реформування системи освіти (на прикладі Півдня України) / Укл. І. А. Мейжис, Л. В. Калашнікова. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. П. Могили, 2016. - 26 с. 7. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. Робота з підлітками-девіантами: соціологічний та психологічний аспекти: Підручник. – Київ: Видавництво «Каравелла», 2017. – 467 с. (Гриф МОНУ Лист №1/11-5224 від 29.05.2017 р.). 8. Дипломна робота з соціології: Методичні вказівки до виконання дипломної (бакалаврської та магістерської) роботи / Мейжис І.А., Калашнікова Л.В., Ляпіна Л.А., Іванова І.Ф. - Миколаїв: Видавництво ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 50 с. (Протокол засідання Вченої Ради ЧНУ ім. П. Могили протокол №9 від 09.11.2017 р.) 9. Калашнікова Л.В. Організація діяльності соціологічних служб: навч. посіб. – 2-е вид., доп, переробл. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – 220 с. (Протокол засідання Вченої Ради ЧНУ ім. П. Могили протокол №8 від 15.03.2018 р.). 10. Міське середовище в оцінках жителів м. Миколаєва (звіт за результатами досліджень громадської думки 2013-2017 рр.) / Л.В. Калашнікова, Д.А. Локтіонова, В.О. Чорна, О.В. Василюха, 2017. – 40 с. 11. Сучасний стан сімей з дітьми-інвалідами та дітьми з обмеженими можливостями здоров'я (на прикладі м. Миколаєва): звіт за результатами соціологічного дослідження 2018 р.) / Л. В. Калашнікова, Л. Г. Захарова. – Миколаїв : Вид–во ЧНУ ім. П. Могили, 2018. – 35 с. 4) Наукове керівництво Чорною В.О. Специфіка та детермінанти трудової міграції у Південному регіоні України: дис. на здобуття наук. ступеня кандидата соціол. наук: 22.00.04 / Чорна Вікторія Олександрівна. Запоріжжя: Приватний класичний університет, 2017. – 255 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/sites/default/files/Chernaya_diser.PDF (дата звернення 01.12.2017) – Назва з екрана. 8) Відповідальний виконавець фундаментального дослідження за замовлення МОН "Ефективне функціонування та розвиток регіонального соціокультурного середовища в умовах децентралізації як запорука національної безпеки України" (номер Держреєстрації ID:60116 17.08.2016 (466-1)).

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			10) Заступник завідувача кафедри соціології (з 2017 р.) 14) Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт: 2013 - Мельничук В. секція «Соціологія» - 3 місце, Бондаренко Г., секція «Гендерні дослідження»- 3 місце, 2016 - Денисенко О., секція «Соціологія» - 3 місце, 2018 - Пільгуй А., секція «Соціологія» - 3 місце, Білик А., секція «Гендерні дослідження» - 3 місце. Член апеляційної комісії журі Всеукраїнської студентської олімпіади з соціології для непрофільних спеціальностей (2018) 16) Член правління Соціологічної асоціації України
8	**Фесенко А.М.**	Доцент кафедри соціології	**2,10,13,16** 2) 1. Фесенко А. М. Соціологічний вимір Інтернет-аудиторій м. Миколаєва // Наукові праці: Науково-методичний журнал [ЧДУ ім. Петра Могили]. – Вип. 213. Т. 225 : Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – С.65-69 2. Фесенко А. М. Веб-сайт як засіб комунікативної діяльності ВНЗ: проблема ефективності використання (на прикладі ВНЗ м. Миколаєва) // Наукові праці: Науково-методичний журнал [ЧДУ ім. Петра Могили].– Вип. 232. Т. 244 : Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – С.76-79. 3. Фесенко А. М., Чорна В. О. Міграційні наміри української освіченої молоді як фактор руйнування трудового потенціалу та перешкода сталому соціально-економічному розвитку країни // Evropský politický a právní diskurz. – 2016. – № 6. – С.189-193. Міжнародне видання (Чехія), фахове видання з соціології, індексується INDEX COPERNICUS 4. Фесенко А. М., Чорна В. О. Проблеми працевлаштування освіченої молоді як підґрунтя формування та розвитку її трудоміграційних намірів // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління : збірник наукових праць. – Т. ІІ, Вип. 3, Серія «Спеціальні та галузеві соціології». – Харків : НТУ «ХПІ», 20016. – С.133-145. 5. Фесенко А. М., Чорна В. О. Ситуація в сфері житлово-комунальних послуг населенню як фактор зростання протестних настроїв та протесаної активності // Грані / Науково-теоретичний альманах. – Дніпро, 2018. – Том 21, № 3. – С.48–57. Фахове видання з соціології, індексується INDEX

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			COPERNICUS. 10) Заступник декана факультету політичних наук (2004-2005) ; Заступник декана факультету соціології (з 2006 р. й до сьогодні). 13) 1. Мінц М.О., А.І. Олійник А.І., Фесенко А.М. Менеджмент у соціальній сфері. Методичні рекомендації. – Вип.187. – Миколаїв, Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. 2. Курсова робота з соціології: Методичні вказівки до виконання курсових робіт для студентів спеціальності 6.030101 "Соціологія" / Укладачі: А.М. Фесенко, М.О. Мінц, Н.В. Рожанська. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 3. Переддипломна практика: Методичні вказівки до проходження та оформлення переддипломної практики для студентів спеціальності 7.03010101 та 8.03010101 "Соціологія" / Укладачі: Г. С. Лозко, А. М. Фесенко. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 16) Член Соціологічної асоціації України.
9	**Броннікова Л.В.**	Доцент кафедри соціолгії	**2,10** 2) 1. Броннікова Л.В. Суспільство знань і постнекласична наука: взаємовплив контекстів // Вісник НАУ.Серія: Філософія. Культурологія: Зб. наук. праць.- Вип.2(22).-К.: Вид-во «НАУ-друк»,2015.-С.35 - 39. (РІНЦ SCIENCE INDEX); 2. Броннікова Л.В. Трансформація образу науки у сучасному суспільстві // Наукові праці :науково – методичний журнал. – Вип. 274. Т. 286. Філософія.- Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили,2016, С.7 7- 81. (Index Copernicus, Ulrich` s Periodical Directory, Google Scholar); 3.Броннікова Л.В. Проблеми розвитку науки і освіти в інформаційному суспільстві // Вісник НАУ.Серія:Філософія.Культурологія: Зб . наук. праць.- Вип. 2(24).- К.:Вид-во «НАУ-друк», 2016.-С.40-43. (Index Copernicus, РІНЦ, Google Scholar); 4. Броннікова Л.В. Комунікація в сучасній науці: нові засоби для виробництва знання //Наукові праці :науково – методичний журнал. – Вип. 245. Т. 257. Філософія.- Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили,2015,С. 38-43. 5. Броннікова Л.В. Цивілізаційний вимір сучасної науки та освіти. //Вісник НАУ.Серія:Філософія.Культурологія: Зб .наук.праць.-Вип.2(26).- К.:Вид-во «НАУ-друк»,2017.-С.48-51 (Фахове видання з філософських наук, включено до міжнародної наукометричної бази Index

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			Copernicus та до бібліографічної бази даних наукових публікацій «РИНЦ»). 10) Заступник завідувача кафедри філософії (до 2017р.).
10	**Локтіонова Д.А.**	Старший викладач кафедри соціології	**<u>2,5,6,10,14,16</u>** 2) 1. Локтіонова Д.А. Громадський бюджет: інструмент прямої демократії в дії? // Європейський політико-правовий дискурс (фахове видання з питань міжнародного права, міжнародних відносин, соціальних комунікацій і соціології; індексується в міжнародних науковометричних базах даних «Index Copernicus International» та «International Scientific Indexing», проходить процедуру верифікації в міжнародній базі «Web of Science») (подано до друку у травні 2018 р.). 2. Локтіонова Д.А. Урбаністичні практики як суспільне явище // Грани (фахове видання з соціології; індексується в міжнародних науково-метричних базах даних «Index Copernicus International» (подано до друку у травні 2018 р.). 3. Локтіонова Д.А. Місто та міський простір: реалії та перспективи (вітчизняний досвід) // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. – Вип. 20. – Харків. – 2014. С. 86-92. 4. Локтіонова Д. А. Фото як джерело соціальної інформації /Д. Локтіонова // Наукові праці : науково-методичний журнал. – Вип. 213. Т. 225. Соціологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім.. Петра Могили. 2013. – С. 21 27. 5. Локтіонова Д. А., Радзіцька М. С. Соціальні ЗМІ як інструмент впливу на протестну поведінку громадян /Д. Локтіонова, М. Радзіцька // Наукові праці : науково-методичний журнал. – Вип. 213. Т. 225. Соціологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім.. Петра Могили. 2013. – С. 70 75. 6. Локтіонова Д. А. Місто як об'єкт соціологічного аналізу /Д. Локтіонова // Наукові праці : науково-методичний журнал. – Вип. 222. Т. 234. Соціологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. 2014. – С. 99 104. 7. Локтіонова Д. А., Радзіцька М. С. Основні концепції до визначення поняття «культурний капітал» у сучасному науковому дискурсі» /Д. Локтіонова, М. Радзіцька // Наукові праці : науково-методичний журнал. – Вип. 222. Т. 234. Соціологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. 2014. – С. 51 55. 5) 2017-2018 рр. - участь у проекті «Платформа аналітики та міжкультурної комунікації» («Platform for Analytics and Intercultural Communication» (PAIC) за ініціативи Інституту європейської політики (Берлін) спільно з Міжнародним фондом «Відродження», Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва, Ініціативою з розвитку та дослідження аналітичних центрів «think twice UA» за сприяння Федерального міністерства закордонних справ Німеччини. Головна мета проекту – розбудова спроможності

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			українських аналітичних центрів впливати на розробку та втілення державних політик всередині та поза межами України. Її досягнення можливе завдяки посиленню експертизи у сфері написання аналітичних матеріалів, активного мережування, створення синергій між українськими та європейськими, зокрема німецькими, аналітичними центрами та поширення знань про Україну серед молодих німецьких аналітиків. Це дозволить також посилити присутність і вплив українських аналітичних центрів у регіонах України та за кордоном. 6) 2014 р. - по факультету економічних наук (кафедра професійного іншомовного навчання) – викладання дисципліни «Історія української культури». 10) 2014 р. - заступник завідувача кафедри соціології; 2017 р.-2018 р. - керівник Миколаївського центру соціологічних досліджень кафедри соціології. 14) 2013 р. - 2014 р. - керівництво написання конкурсної роботи студентки 4 курсу спеціальності соціологія Радзицької Марини для Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Тема: "Вплив культурного капіталу на еміграційні настрої сучасного українського студенства" (ІІ місце). 16) Член Соціологічної асоціації України.
11	**Бороденко О.В.**	Старший викладач кафедри соціології	**<u>3,15,16</u>** 3) 1. Наука и инновации в современном мире: философия, литература и лингвистика, культура и искусство, архитектура и строительство, история: монография / [авт.кол. : Бетильмерзаева М.М., Древаль И.В., Мишенина Т.М., Бороденко О.В. и др.]. – Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2017 – 187 с. : ил., табл. ISBN 978-617-7414-05-5 (в соавторстве) 15) 1. Рейтинг доверия николаевцев к банкам // События и комментарии. Николаевский информационно-аналитический еженедельник. - 11 сентября 2014 г. 2. Соціологічні дослідження в НУК: досвід та перспективи // Кораблебудівник. – 4 грудня 2014 р. 3. Наукові проекти професорсько-викладацького складу Гуманітарного інституту НУК: Соціологія та політологія // Кораблебудівник. – 16 лютого 2015 р.

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			4. Назло всем кризисам // Южная правда. – 2016, 5 апреля – №37 (23509). – С. 2. 5. Українці проводять у Раду 7 партій: опитування // События и комментарии. Николаевский информационно-аналитический еженедельник. - 23 мая 2018 г. 16) Член Соціологічної асоціації України.
12	**Чорна В.О.**	Старший викладач кафедри соціології	**2,16** 2) 1.Чорна В. О. «Міграція українського села в місто». Выпуск 1. Том 20. – Одесса: КУПРИЕНКО, 2013 – 100с. (входит в международную наукометрическую базу). – ЦИТ: 113-1045. – С.78-81. 2.Чорна В.О. Трудова міграція молоді як фактор руйнування трудового потенціалу України // Наукові праці: Науково-методичний журнал. - Вип.222.Т.234.Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – С.109 – 112. 3. Чорна В. О. Поняття «міграція»: соціологічний аналіз // Наукові праці: Науково-методичний журнал. - Вип.232.Т.244. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – С.67 – 70. 4. Чорна В. О. Активізація трудоміграційних процесів як загроза безпечному функціонуванню регіонального соціуму / В. О. Чорна, Л. В. Калашнікова // Соціальні технології : актуальні проблеми теорії та практики : збірник наукових праць. – Запоріжжя : КПУ, 2016. – Вип. 69–70. – С. 118–127 (Фахове видання). 5. Чорна В. О. Соціально-економічні проблеми вимушеної внутрішньої міграції населення / В. О. Чорна // Перспективи : соціально-політичний журнал. Серія : соціологічна – Одеса, 2016. – Вип. 1(67). – С. 121–127 (Фахове видання). 6. Чорна В. О. Проблеми працевлаштування освіченої молоді як підгрунтя формування та розвитку її трудоміграційних намірів / В. О. Чорна, А. М. Фесенко // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління: Збірник наукових праць. Серія «спеціальні та галузеві соціології» – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – Вип. 3. – Т. ІІ. – С. 133–145(Фахове видання). 7. Чорна В. О. Стан трудоміграційних процесів у Південному регіоні України та причини їх активізації на тлі існуючого конфлікту / В. О. Чорна // Соціальні технології : актуальні проблеми теорії та практики : збірник наукових праць. – Запоріжжя : КПУ, 2017. – Вип. 75. – С. 155–163 (Фахове видання). 8. ISSN 2227-6521 Чорна В. О. Південний регіон України як цілісний простір економічної активності населення: специфіка, сучасний стан та перспективи розвитку / В. О. Чорна // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – Випуск 39. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». – Харків, 2017. – С. 215 - 221. (Фахове видання).

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

			9. Чорна В. О., Фесенко А. М. Ситуація в сфері житлово-комунальних послуг населенню як фактор зростання протетних настроїв та протестної активності / В. О. Чорна, А. М. Фесенко // Науково-теоретичний альманах «Грані». – Дніпро, 2018. – Том 21. – Випуск № 3 – С. 48–55. (Фахове видання, Index Copernicus). 16) Член Соціологічної асоціації України
13	**Костельнюк М.М.**	Старший викладач кафедри соціології	**<u>1,2,6</u>** 1) 1. Костельнюк М.М. Ідеали консерватизму в ідеях української державності Петра Могили. // «EVROPSKÝ POLITICKÝ A PRÁVNÍ DISKURZ». Volume 2. Issue 3. - Чехія, 2015. – с.150-156 2. Костельнюк М.М. Погляди Петра Могили щодо форм державного устрою в Україні. // «Politicus». Науковий журнал. Випуск 4. – Одеса, 2016. – с. 13-16. 3. Костельнюк М.М. Політичні цінності як базові регулятори суспільно-владних відносин. // «Молодий вчений». Науковий журнал. Випуск №3(55). – Херсон, 2018. – с. 292 – 298. 4. Костельнюк М.М. Маніпуляційні технології в політичних процесах: термінологічний інструментарій. // «Грані». Науково-теоретичний альманах. Том 21 №5 - Днепр, 2018. – с.123-132. 2) 1. Костельнюк М.М. Ідея української державності Петра Могили: спроба ретроспекції першоджерел українського консерватизму. // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – Випуск 12. - Київ, 2013. – с. 9-14. 2.Костельнюк М.М. Прояви політичної мудрості державного діяча у роздумах Петра Могили. // Сборник научных трудов Sworld. Выпуск 4. Том 47. – Иваново: МАРКОВА АД, 2013 -с. 88-96. 3.Костельнюк М.М. Погляди Петра Могили щодо форм державного устрою в Україні. // «Politicus». Науковий журнал. Випуск 4. – Одеса, 2016. – с. 13-16. 4.Костельнюк М.М. Політичні цінності як базові регулятори суспільно-владних відносин. // «Молодий вчений». Науковий журнал. Випуск №3(55). – Херсон, 2018. – с. 292 – 298. 5.Костельнюк М.М. Маніпуляційні технології в політичних процесах: термінологічний інструментарій. // «Грані». Науково-теоретичний альманах. Том 21 №5 - Днепр, 2018. – с.123-132. 6)Викладання курсу «Філософія» в обсязі 104 години у II семестрі 2017-2018 навч.р

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

14	**Бондарець Б.Б.**	Викладач кафедри соціології	**<u>2,3, 16</u>** 2) 1. Соціокультурні фактори формування ціннісних орієнтацій молоді // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 199. Т. 211. Соціологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013 – С. 92-96 2. Молодь як об'єкт і суб'єкт соціокультурних процесів у сучасному українському суспільстві: аксіологічний аспект// Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 213. Т. 225. Соціологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013 – С. 31-34 3. Якісні методи в соціологічних дослідженнях реклами// Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 246. Т. 258. Соціологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015 – С. 80-84 4. Еволюційний розвиток реклами: соціально-історичний аспект// Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 222. Т. 234. Соціологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014 – С. 55-59 5.Соціально-демографічний аспект національної безпеки України// Научные труды SWorld. – Выпуск 47. Том 4. – Иваново: Научный мир, 2017 – С. 46-52 3) 1. Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації: практикум для студентів вищих навчальних закладів / Людмила Володимирівна Калашнікова, Богдан Богданович Бондарець. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. П. Могили, 2016. - 71 с. 16) Член соціологічної асоціації України

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

ДОДАТОК 3

Обладнання, устаткування та програмне забезпечення спеціалізованих комп'ютерних лабораторій ЧНУ імені Петра Могили, які забезпечують напрям підготовки 6.030101 «Соціологія»

№ з/п	Найменування комп'ютерної лабораторії, її площа	Найменування дисципліни за навчальним планом	Модель і марка персональних комп'ютерів, їх кількість	Назви пакетів прикладних програм (в тому числі ліцензованих)	Можливість доступу до Інтернет, наявність каналів доступу (так/ні)	Рік введення в експлуатацію
1.	Комп'ютерний клас № 7, 84 м^2	Інтелектуальна власність Теоретико-методологічні проблеми досліджень соціальних комунікацій	14, Phenom x3 8450	Microsoft Visual Studio; Matlab 6.5; Matcad 2001; Ліга: Закон Еліт 8.1-ліценз.; Нормативні акти України (МЕГА-НАУ)-ліценз.	Так	2015
2.	Комп'ютеризована лабораторія Центру соціологічних досліджень, 40 м^2	Методи аналізу нечислових даних в соціології	9, Acer Aspire 5520, Acer Extensa 5620, Acer TravelMate 2410	Linix, Mozilla Firefox, LibreOffice	Так	2016

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

ДОДАТОК 4

Забезпечення ЧНУ імені Петра Могили приміщеннями навчального призначення та іншими приміщеннями

№ з/п	Найменування приміщень за функціональним призначенням	Площа приміщень (кв. м)			
		Загальні	У тому числі:		
			Власні	Орендовані	Здано в оренду
1.	Навчальні приміщення, усього: у тому числі:	10377,49	10377,49	-	-
1.1.	Приміщення для занять студентів, курсантів, слухачів (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії тощо)	6558,19	6558,19	-	-
1.2.	Комп'ютерні лабораторії (аудиторії)	2582	2582	-	-
1.3.	Спортивні зали	1237,3	1237,3	-	-
2.	Приміщення для науково-педагогічних (педагогічних) працівників	699,65	699,65	-	-
3.	Службові приміщення	814,41	814,41	-	-
4.	Бібліотека, у тому числі читальні зали	788,56 382,88	788,56 382,88	-	-
5.	Гуртожитки	9217,5	9217,5	-	-
6.	Їдальні, буфети	653,5	653,5	-	-
7.	Профілакторії, бази відпочинку	-	-	-	-
8.	Медичні пункти	48	48	-	-
9.	Будинки викладачів	2724,5	2724,5	-	-

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

Облаштування навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням

Найменування навчальних аудиторій, їх площа кв. м	Найменування обладнання, устаткування
1	2
1-207, 53	1. Екран 2. Проектор 3. Підсилювач 4. Монітор 5. Системний блок 6. Акустичні динаміки 7. Джерело безперебійного живлення 8. Кронштейн для проектора 9. Мікрофон
1-223, 78	
1-225, 66	
1-227, 56	
1-309, 46	
1-323, 53	
1-331, 79	
1-333, 79	
2-223, 103,7	
2-224, 87	
2-326, 97	
3-301, 54	
4-306, 43	
4-309, 44	
4-310, 44	
4-314, 44	
4-318, 45	
4-319, 44	
5-105, 45	
10-101, 70	
10-206, 55	
10-224, 24	
10-214, 42	
10-301, 70	
10-306, 57	
11-101, 69	
11-207, 70	
11-215, 84	
11-219, 101	
11-317, 170	

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко

ДОДАТОК 5

Інформація про соціальну інфраструктуру ЧНУ імені Петра Могили

№ з/п	Найменування об'єкта соціальної інфраструктури (показника, нормативу)	Кількість	Площа (кв. метрів)
1.	Гуртожитки для студентів	2	9217,5
2.	Житлова площа на одного студента у гуртожитку	-	13
3	Їдальні та буфети	5	653,5
4.	Кількість студентів на одне місце в їдальнях і буфетах	6	-
5.	Актові зали	1	364
6.	Спортивні зали	3	1237,3
7.	Плавальні басейни	-	-
8.	Інші спортивні споруди: - стадіони - спортивні майданчики - корти - тощо	 - 1 -	 - 200 -
9.	Студентський палац (клуб)		
10.	Інші: Споруди для маломобільних груп населення, з урахуванням їх обмежень життєдіяльності, обумовлених станом здоров'я та віком: - спеціалізована аудиторія, адаптована для людей з особливими потребами (порушення опорно-рухового апарату), І поверх - пандуси до аудиторій, бібліотеки, їдальні, І поверх: а) металеві б) бетонні - кімнати особистої гігієни, І поверх - медичний центр	 5 2 7 2 1	 346 36 48

Голова експертної комісії О. В. Лісеєнко